

Utlendinger i norsk forskning

En undersøkelse basert på registerdata

Terje Bruen Olsen
Bo Sarpebakken

Rapport 30/2011

NIFU

Utlendinger i norsk forskning

En undersøkelse basert på registerdata

Terje Bruen Olsen
Bo Sarpebakken

Rapport 30/2011

Rapport 30/2011

Utgitt av Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning
Adresse PB 5183 Majorstuen, NO-0302 Oslo. Besøksadresse: Wergelandsveien 7, 0167 Oslo

Trykk Link Grafisk

ISBN 978-82-7218-777-3
ISSN 1892-2597

www.nifu.no

Forord

Innslaget av utlendinger i norsk forskning er økende. I statistikken over avlagte doktorgrader registreres doktorenes statsborgerskap jevnlig, mens en slik registrering gjøres regulært ikke for det samlede forskerpersonalet.

Til grunn for denne rapporten ligger en særskilt kartlegging av statsborgerskap og innvandringsbakgrunn blant det vitenskapelige personalet ved universiteter og høyskoler og forskerne i instituttsektoren. Kartleggingen bygger på en kobling av NIFUs register over forskerpersonale og SSBs personregistre.

Rapporten gir en oversikt over innslaget av utlendinger i det norske forskningssystemet og beskriver hvordan de fordeler seg blant annet på institusjoner, stillingsgrupper og fagområder. I tillegg gis en oversikt over utenlandske statsborgere med doktorgrad.

Rapporten er skrevet av Terje Bruen Olsen og Bo Sarpebakken.

Oslo, 25. oktober 2011

Sveinung Skule
Direktør

Susanne L. Sundnes
Forskningsleder

Innhold

Sammendrag	7
Summary	10
1 Innledning	13
1.1 Økt offentlig fokus på inngående forskermobilitet	13
1.2 Det statistiske hovedbildet.....	14
2 Utlendinger blant forskerpersonalet	18
2.1 Utviklingen over tid.....	18
2.2 Universitets- og høyskolesektoren 2007.....	23
2.3 Instituttsektoren 2007.....	32
3 Innvandrere blant forskerpersonalet	34
3.1 Definisjon av innvandrere	34
3.2 Utviklingen over tid.....	35
3.3 Universitets- og høyskolesektoren 2007.....	36
3.4 Instituttsektoren 2007.....	38
3.5 Innvandringskategorier.....	39
4 Utlendinger blant doktorene	40
4.1 Avlagte doktorgrader ved norske læresteder	40
4.2 Doktorgrader i den norske befolkningen	43
Datakilder og metode	45
Forskerpersonalregisteret	46
Vedleggstabeller	47
Tabell- og figuroversikt	57
Tabeller i teksten.....	57
Figurer	57
Vedleggstabeller	58
Tables and figures	60
Tables in the text.....	60
Figures.....	60
Attachment tables	61

Sammendrag

Økt offentlig fokus på inngående forskermobilitet

Flere offentlige dokumenter har de senere årene påpekt betydningen av inngående forskermobilitet. Den sees bl.a. som et effektivt virkemiddel for å styrke nasjonale forskningsmiljøer. Den faglige kompetansen utenlandske forskere bringer med seg, antas å heve kvaliteten på og utvide perspektivene i norsk forskning. Videre antas det at utenlandske forskere som opprettholder sine faglige nettverk i hjemlandet, bidrar til at norske institusjoner og bedrifter internasjonaleses ytterligere.

Utlendinger blant forskerpersonalet

I 2007 arbeidet 5400 utenlandske forskere i Norge. Andelen personer med utenlandsk statsborgerskap var to og en halv ganger så høy blant forskere som i befolkningen som helhet. Personer med ikke-norsk statsborgerskap utgjorde 13 prosent av Norges samlede forskerpopulasjon i 2007. Tilsvarende andel i totalbefolkningen over 20 år var vel 5 prosent.

Utlendingenes representasjon varierer en del i de forskningsutførende sektorene. Blant det universitets- og høgskoleutdannede FoU-personalet i næringslivet utgjorde utlendinger 7,5 prosent i 2007, i instituttsektoren hadde 14 prosent ikke-norsk statsborgerskap, mens utlendingsandelen var høyest med nesten 17 prosent blant det vitenskapelige personalet i universitets- og høgskolesektoren.

I perioden 1997-2007 økte andelen med ikke-norsk statsborgerskap i befolkningen med 1,8 prosentpoeng. Tilsvarende andel i universitets- og høgskolesektoren og instituttsektoren, som er de sektorene som omfattes av kartleggingen, økte 6,5 prosentpoeng i samme periode.

Både antall og andel utlendinger er høyere i universitets- og høgskolesektoren enn i instituttsektoren, men økningen i perioden 1997-2007 har vært betydelig i begge sektorer. I universitets- og høgskolesektoren har utlendingsandelen økt fra vel 10 prosent i 1997 til nærmere 17 prosent i 2007. I instituttsektoren har den økt fra drøyt 8 til 14 prosent i tiårsperioden.

Kjønnsfordelingen blant forskere med ikke-norsk statsborgerskap er omtrent den samme som blant forskere med norsk statsborgerskap. I 2007 var kvinneandelen om lag 40 prosent i begge gruppene.

I 2007 hadde knapt en fjerdedel av de utenlandske forskerne statsborgerskap i et av de øvrige nordiske land. Litt under halvparten hadde statsborgerskap i et annet europeisk land, 9 prosent i Nord-Amerika/Oceania, mens 19 prosent hadde statsborgerskap fra land i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Fordelingen på regioner har ligget ganske stabilt i perioden 1997-2007.

Tyskland er det enkeltland som var hyppigst representert blant utlendingene i 2007, fulgt av Sverige og Danmark. Kina og Russland var de ikke-vestlige land som hadde størst representasjon.

Andelen utlendinger er høyere blant rekrutteringspersonalet, dvs. stipendiater og postdoktorer, enn i øvrige stillingsgrupper. Utlendingsandelen blant stipendiater har økt jevnt fra 12 prosent i 1997 til vel 23 prosent i 2007. Andelen utlendinger blant postdoktorene har ligget rundt 30 prosent siden 1997. Men fra 2005 til 2007 økte utlendingsandelen blant postdoktorene med mer enn 10 prosentpoeng til hele 43 prosent.

Både for stipendiat- og postdoktorstillinger ligger andelen utlendinger høyest i MNT-fagene. I teknologi hadde to av fem stipendiater og to av tre postdoktorer ikke-norsk statsborgerskap i 2007. I matematikk-naturvitenskap var hver tredje stipendiat og annenhver postdoktor utlending. Utlendingsandelen var lavest i humaniora og samfunnsvitenskap.

Utlendinger i universitets- og høgskolesektoren

Av det samlede vitenskapelige personalet i sektoren hadde 17 prosent ikke-norsk statsborgerskap i 2007. Blant de faste stillingene var andelen utlendinger høyest blant professorene med 18 prosent, mens forholdet var én til tre mellom utlendinger og norske statsborgere blant rekrutteringspersonalet. I stipendiatgruppen alene utgjorde utlendingene 23 prosent og blant postdoktorene 42 prosent.

Fagområdene medisin og helsefag og matematikk-naturvitenskap hadde flest vitenskapelige ansatte med ikke-norsk statsborgerskap. Andelen utlendinger var høyest i matematikk-naturvitenskap og teknologi, der hver fjerde ansatt hadde ikke-norsk statsborgerskap. Lavest utlendingsandel hadde samfunnsvitenskap med 11 prosent.

I de fleste fagområder lå utlendingsandelen i rekrutteringspersonalet noen få prosentpoeng høyere enn i det vitenskapelige personalet totalt. Unntakene er teknologi og matematikk-naturvitenskap, der andelen utlendinger var betydelig høyere blant rekruttene. I teknologi hadde 41 prosent av stipendiatene i 2007 ikke-norsk statsborgerskap og i matematikk-naturvitenskap 33 prosent. I begge disse fagområdene har andelen utlendinger blant forskerrekruertene tredoblet seg i løpet av perioden 1997-2007.

Enda større var innslaget av utlendinger blant postdoktorene. I teknologi hadde to av tre postdoktorer i 2007 ikke-norsk statsborgerskap, i matematikk-naturvitenskap gjaldt det halvparten. Det er betydelige variasjoner mellom enkeltfagene i disse fagområdene. Mens tre av fire postdoktorer i kjemiske fag og informatikk er utlendinger, har bare én av tre postdoktorer i biofag ikke-norsk statsborgerskap,

Personalet med ikke-norsk statsborgerskap er størst ved de store universitetene. Høyest utlendingsandel i 2007 hadde Universitetene i Tromsø og Bergen og NTNU, der i størrelsesorden 25 prosent hadde ikke-norsk statsborgerskap. Utlendingsandelen var litt lavere ved Universitetet i Oslo og Universitetet for miljø- og biovitenskap med knappe 20 prosent. Ved helseforetak og vitenskapelige høgskoler lå andelen enda noe lavere, og ved de statlige høgskolene hadde bare 7 prosent av det faglige personalet ikke-norsk statsborgerskap.

Tre av fire utlendinger i universitets- og høgskolesektoren kom enten fra nordiske land, EU-land eller Nord-Amerika, mens én av fire kom fra øst-europeiske, asiatiske, afrikanske eller latinamerikanske land. I det faste personalet tilhørte nærmere 90 prosent den førstnevnte gruppen. Blant rekrutteringspersonalet kom nærmere halvparten fra ikke-vestlige land, med Asia særlig sterkt representert.

Utlendinger i instituttsektoren

Utlendingsandelen i 2007 var 14 prosent både ved institutter som omfattes av finansieringsordningen for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter og ved andre institusjoner i sektoren. Innenfor den førstnevnte gruppen lå andelen marginalt høyere enn gjennomsnittet ved teknisk-industrielle institutter

og miljøinstitutter, mens den var noe lavere ved samfunnsvitenskapelige institutter og spesielt ved regionale forskningsinstitutter.

Utlendingene i instituttsektoren kom i overveiende grad fra vest-europeiske land. Under en femtedel hadde statsborgerskap i øst-europeiske, asiatiske, afrikanske eller latinamerikanske land.

Innvandrere blant forskerpersonalet

I perioden 1997-2007 har det funnet sted en økning i antall og andel innvandrere, både i det norske storsamfunnet og i forskersamfunnet. Andelen innvandrere har vært om lag dobbelt så høy blant forskerpersonalet som i befolkningen som helhet i perioden. I 2007 var innvandringsandelen blant forskerne litt under 18 prosent, mens tilsvarende andel i befolkningen totalt var 9 prosent.

Det er en naturlig høy statistisk sammenheng mellom personer med utenlandsk statsborgerskap og innvandringsbakgrunn. De absolutt fleste innvandrere blant forskerne i 2007 er født utenfor Norges grenser, og de fleste har ikke-norsk statsborgerskap. Hovedtrekkene som gjelder utenlandske statsborgere vil derfor også gjelde for forskere med innvandringsbakgrunn.

Utlendinger blant doktorene

På begynnelsen av 1990-tallet ble under 10 prosent av doktorgradene i Norge avlagt av personer med ikke-norsk statsborgerskap. I 2000 hadde andelen steget til 12,5 prosent, og utover 2000-tallet økte den betydelig. I 2010 var andelen av doktorander med ikke-norsk statsborgerskap på disputastidspunktet 27,5 prosent, og i første halvår 2011 økte andelen til 31 prosent

Nærmere to femtedeler av de ikke-norske statsborgere som avla doktorgrad i Norge i perioden 2008-2010 kom fra andre nordiske land eller Vest- og Sør-Europa. Like mange hadde statsborgerskap i asiatiske eller afrikanske land. Øst-europeiske land stod for 14 prosent av disputasene og Amerika for 6 prosent. Tyskland er det landet som har hatt flest doktorander de siste årene, fulgt av Kina, Sverige og Etiopia.

Kjønnsfordelingen varierer en del mellom regionene. Mens det i den siste treårsperioden var flere kvinner enn menn blant doktorandene fra de øvrige nordiske land og Øst-Europa, lå kvinneandelen på rundt 30 prosent blant doktorandene fra Asia, Afrika og Latin-Amerika. Kvinneandelen blant norske statsborgere var noe høyere enn blant ikke-norske, henholdsvis 47 og 40 prosent.

Doktorandene med ikke-norsk statsborgerskap er overrepresentert i matematikk-naturvitenskap og underrepresentert i samfunnsvitenskap, humaniora og medisin/helsefag.

Blant lærestedene hadde Universitetet i Oslo flest doktorander med ikke-norsk statsborgerskap i perioden 2008-2010. Andelen med ikke-norsk statsborgerskap var imidlertid høyest ved Universitetet for miljø- og biovitenskap og Universitetet i Bergen, med henholdsvis 39 og 32 prosent. Ved de øvrige universitetene lå utlendingsandelen rundt 25 prosent, mens den var 17 prosent ved høgskolene.

Antall personer med doktorgrad i den norske befolkning er anslått til om lag 18 300 i 2009. Fire av fem har avlagt graden ved en norsk institusjon, mens én av fem har en utenlandsk doktorgrad.

Personer med ikke-norsk statsborgerskap står for 15 prosent av alt doktorgradsuttdannet personale i Norge. Kvinneandelen blant utlendingene er 36 prosent mot 33 prosent blant dem med norsk statsborgerskap.

Summary

Increased public focus on inbound mobility of researchers

In the last few years several government documents have pointed out the importance of inbound mobility of foreign researchers into the Norwegian research system. Inbound mobility is considered an efficient measure to strengthen research communities in Norway. The competence and experience contributed by foreign born and foreign educated researchers is expected to enhance the quality, and broaden the perspectives, of Norwegian research. Moreover, it is assumed that immigrant researchers maintain their research networks in their homelands to some extent, and this may contribute to the increasing internationalization of Norwegian institutions and enterprises.

Foreign citizens working as researchers in Norway

In 2007 there were 5,400 persons with non-Norwegian citizenship working as researchers in Norway. The share of foreigners among the researcher population was two and a half times as large as the share of foreigners in the total population; foreign citizens made up 13 per cent of researchers, but just 5 per cent of the total population aged 20 or over.

However, the share of foreign researchers varied by the sector of R&D performance. Among higher-educated R&D personnel in the industrial sector, 7.5 per cent held non-Norwegian citizenship. The corresponding percentage was 14 in the Institute Sector¹ (IS) and close to 17 in the Higher Education Sector (HES).

During the period 1997-2007 the percentage of the population with non-Norwegian citizenship increased by 1.8 points. The corresponding increase in the Higher Education and Institute sectors taken together was 6.5. The development in these two sectors is the focus of this report.

Both the actual numbers of foreign researchers and their percentage share is higher among research populations in HES than in IS, and both sectors have seen a considerable increase in the number of foreign researchers during the 1997-2007 period. In HES the percentage increased from about 10 per cent in 1997 to about 17 per cent in 2007. In IS the corresponding change was from 8 to 14 per cent.

The gender distribution among non-Norwegian researchers is about the same as among researchers with Norwegian citizenship. In 2007 women accounted for about 40 per cent of both groups.

When it comes to region of citizenship, one quarter of foreigners working in research in 2007 held citizenship from another Nordic country (Sweden, Denmark, Finland or Iceland), slightly less than the

¹ The institute sector includes all research units in the Government Sector plus the units in Business Enterprise Sector not classified as industry. In Norwegian R&D statistics no research units are classified as private non-profit (PNP).

half were citizens of another (non-Nordic) European country, 9 per cent were from North America/Oceania, and 19 per cent held citizenship from an Asian, African or Latin-American country. This distribution had not changed considerably over the previous ten-year period (1997-2007).

In 2007 Germany was the most frequently represented country of citizenship among non-Norwegian researchers, followed by Sweden and Denmark. China and Russia topped the list of non-western countries.

The share of foreign researchers are higher among PhD fellows and post-doctorate researchers (post doc.s), than in other personnel groups. The proportion of foreign PhDs increased steadily from 12 per cent in 1997 to more than 23 per cent in 2007. Among post doc.s, foreigners made up about 30 per cent in the period 1997-2005, after which this share increased considerably, up to 43 per cent in 2007.

Comparing the fields of science among PhDs and post doc.s shows that the percentage of non-Norwegians is highest in the natural sciences and technology. In technology, two out of five PhD fellowships, and two out of three post doctorate positions were held by foreigners in 2007. In the natural sciences the shares were one in three among PhDs and half of post doctorate positions. The percentage of foreigners was lowest in the humanities and the social sciences.

Foreign citizens in the Higher Education Sector

In 2007, 17 per cent of all academic staff in HES held non-Norwegian citizenship. Among the tenured professors the share of foreigners was 18 per cent. The corresponding percentage among PhD fellowship holders in HES was 23 per cent and 41 per cent among post doc.s.

In all fields of science the share of foreigners was higher among PhD fellows and postdoctoral researchers than among the other personnel groups, and in the natural sciences and technology this share was considerably higher. In technology 41 per cent of PhD fellowship holders in 2007 were foreigners, as were 33 per cent in the natural sciences.

These two fields also had an even larger percentage of foreigners among the postdoctorate holders, although the share varied between disciplines. While three out of four post doc.s in chemistry and informatics (computer science) were foreigners, this was the case for just one in three in the bio-sciences.

Foreign citizens in the Institute Sector

The share of foreign researchers in IS was 14 per cent in 2007. There were only small differences between the types of institutes in this sector; the institutes for technological and environmental research had a marginally higher percentage of foreign researchers than the sector average.

Immigrants working as researchers in Norway

During 1997-2007, the number of immigrants living in Norway increased considerably, as did the share of researchers with an immigrant background. However, by 2007 the share of immigrants among researchers was twice as large as in the population, at 18 per cent and 9 per cent respectively.

There is, of course, a statistical correlation between those who are non-Norwegian citizens and those who are immigrants. Almost all immigrants working as researchers in 2007 were born abroad, and most held non-Norwegian citizenship.

Therefore, the main findings presented for non-Norwegians will also be valid for immigrants,

Foreigners awarded doctoral degrees in Norway

At the beginning of the 1990s less than 10 per cent of doctoral degree awards at Norwegian institutions went to non-Norwegian citizens. The percentage of awards to foreigners rose to 12.5 per

cent in 2000 and also increased considerably during the first years of the millennium. By 2010 the share of foreigners was 27.5 per cent, and by the first half of 2011 it was 31 per cent.

Two out of five of the non-Norwegian persons awarded a doctoral degree in the 2008-2010 period came from other Nordic countries or from Western or Southern Europe. All of the African and Asian countries taken together had the same share. Those from Eastern European countries accounted for 14 per cent and those from America for 6 per cent. Looking at individual countries, German citizens top the list of foreigners receiving PhD awards in this three-year period, followed by those from China, Sweden and Ethiopia.

Among those awarded a doctoral degree who had citizenship from Nordic or Eastern European countries, there were more women than men in the period 2008-2010. In the same period, among those with citizenship from African, Asian and Latin-American countries, the proportion of women was only about 30 per cent.

Among Norwegian citizens awarded a doctoral degree women accounted for 47 per cent, compared to an average of 40 per cent among all non-Norwegians.

Compared to the average distribution of doctorate degrees awarded in Norway, foreigners were over-represented in the natural sciences and under-represented in the social sciences, humanities, and medical and health sciences.

The number of persons in the Norwegian population holding a doctoral degree in 2009 was estimated to about 18,300. Four out of five of these degrees had been awarded in Norway, and one out of five had been awarded abroad.

Doctorate holders with non-Norwegian citizenship made up 15 per cent of all doctorate holders in Norway in 2009. The share of women among foreign doctorate-holders was 36 per cent, compared to 33 per cent among Norwegian citizens.

1 Innledning

1.1 Økt offentlig fokus på inngående forskermobilitet

Flere offentlige dokumenter har de senere årene påpekt betydningen av inngående forskermobilitet.

I *Vilje til forskning*² ble internasjonalisering av norsk forskning gjort til en av tre gjennomgående strukturelle prioriteringer i norsk forskning. Fire prioriterte innsatsområder for internasjonalisering av norsk forskning ble løftet fram, hvor av ett var å utvikle Norge som attraktivt vertsland for forskning. Meldingen slo fast at en hovedutfordring fremover vil være å få flere utenlandske forskere til å tilbringe lengre perioder i norske forskningsmiljøer.

Overføring av kunnskap og kompetanse fra utenlandske fagmiljøer er avgjørende for norsk forskning. Gjensidig påvirkning mellom norske og utenlandske forskere er også nødvendig for at forskningen som foregår i Norge, skal tas i bruk utenfor landets grenser og bidra til den globale kunnskapsutviklingen. Slik kunnskapsutveksling fremmes gjennom at Norge er et attraktivt vertsland for forskning. Å være et attraktivt vertsland for forskning innebærer bl.a. at utenlandske forskere ønsker å komme til Norge for å arbeide, at internasjonalt forskningssamarbeid tar utgangspunkt i norske fortrinn, og at utenlandske bedrifter investerer i norsk forskning og lokaliserer egne forskningsaktiviteter her. (St.meld. nr. 20 (2004-2005), s.59)

De siste årene har man i Norge, som i resten av Europa, blitt mer oppmerksom på at inngående forskermobilitet er et effektivt virkemiddel for å styrke nasjonale forskningsmiljøer. Den faglige kompetansen utenlandske forskere bringer med seg, hever kvaliteten på og utvider perspektivene i norsk forskning. Utenlandske forskere som opprettholder sine faglige nettverk i hjemlandet, bidrar til at norske institusjoner og bedrifter internasjonales ytterligere. (St.meld. nr. 20 (2004-2005), s.63)

I den seneste forskningsmeldingen, *Klima for forskning*³, gjentok Regjeringen at internasjonalisering av norsk forskning fortsatt må ha høyeste prioritet og integreres i alle deler av den nasjonale forskningspolitikken.

Norge som attraktivt vertsland henger delvis sammen med om vi klarer å utvikle gode forskningsmiljøer og gi gode vilkår for forskning, og delvis med det europeiske og bilaterale forskningssamarbeidet. (St.meld. nr. 30 (2008-2009), s.107)

² St.meld. nr. 20 (2004-2005) *Vilje til forskning*

³ St.meld. nr. 30 (2008-2009) *Klima for forskning*

Forskningsmeldingen fra 2009 pekte dessuten på at det ligger en særlig utfordring i å styrke rekrutteringen av norske statsborgere til forskerutdanning i MNT-fag og medisin.

Stortingsmeldingen *Internasjonalisering av utdanning*⁴ fremhevet også økt internasjonal mobilitet i forskerutdanningen som et sentralt virkemiddel for å fremme forskningssamarbeid og gjøre Norge til en attraktiv kunnskapsnasjon.

I Regjeringens melding om arbeidsinnvandring i 2008⁵ var et av målene å gjøre det enklere for faglærte og spesialister fra land utenfor EØS-området å ta arbeid i Norge. Regjeringen uttrykte at den vil fortsette arbeidet med å forenkle utlendingsregelverket, ved at faglærte og spesialister, herunder forskere, skal kunne starte i et arbeidsforhold før utlendingsforvaltningen har behandlet søknaden om arbeidstillatelse ferdig. Dette ble framhevet som et av regjeringens tiltak for å bidra til at Norge framstår som en attraktiv vertsnasjon for forskere av internasjonal toppklasse.

Norges forskningsråd fremhever også i sin strategi for internasjonalt samarbeid⁶ at mobilitet er en grunnleggende forutsetning for internasjonalt samarbeid, både i rekrutteringsfasen og senere. Forskningsrådet deltar aktivt i det europeiske arbeidet med å fjerne hindringer for forskermobilitet.

1.2 Det statistiske hovedbildet

Over lengre tid har det vært en økning i antallet forskere i Norge. Per 2009 var vel 64 000 personer involvert i FoU-virksomheten i Norge, på hel- eller deltid, hvorav 45 000 forskere og 19 000 teknisk/administrativt personale. I alt ble det i 2009 lagt ned 36 000 årsverk til FoU, hvorav 26 000 av forskere.

På 10 år har forskerpopulasjonen økt med nærmere 50 prosent. Dette er en betydelig vekst. Veksten er imidlertid noe ulikt fordelt. Mens antall forskere i næringslivet økte med mer enn 50 prosent fra 1997 til 2008, og ved universiteter og høgskoler med oppunder 50 prosent, lå økningen i forskertallet i instituttsektoren⁷ på under 30 prosent.

I befolkningen generelt har innslaget av personer med ikke-norsk statsborgerskap og/eller innvandringsbakgrunn økt i løpet av de senere år. Dette gjelder også for forskerpersonalet. Det er nå mulig å undersøke dette nærmere, på grunnlag av en kobling mellom NIFUs forskerpersonalregister og SSBs befolkningsdata om statsborgerskap og innvandringsstatus.

Formålet med denne undersøkelsen er å beskrive sammensetningen av forskerpersonalet ved universiteter og høgskoler og i instituttsektoren med hensyn til statsborgerskap og innvandringsbakgrunn,⁸ herunder se på endringer over tid.

Hovedbildet er at andelen personer med utenlandsk statsborgerskap er to og en halv ganger så høy blant forskerne som i befolkningen som helhet. I 2007 arbeidet til sammen 5400 forskere med ikke-norsk statsborgerskap i Norge. Utlendingene⁹ utgjorde 13,0 prosent av det samlede vitenskapelige personalet ved universiteter og høgskoler samt forskerne i instituttsektoren og i næringslivet. Tilsvarende andel i totalbefolkningen over 20 år var 5,4 prosent.

I løpet av 10 år har prosentandelen med ikke-norsk statsborgerskap i befolkningen økt med 1,8 prosentpoeng, mens økningen i forskerpopulasjonen ved universiteter og høgskoler og i instituttsektoren var 6,5 prosentpoeng, se Figur 1. I disse tallene inngår ikke forskere i næringslivet.

⁴ St.meld. nr. 14 (2008-2009) *Internasjonalisering av utdanning*

⁵ St.meld. nr. 18 (2007-2008) *Arbeidsinnvandring*

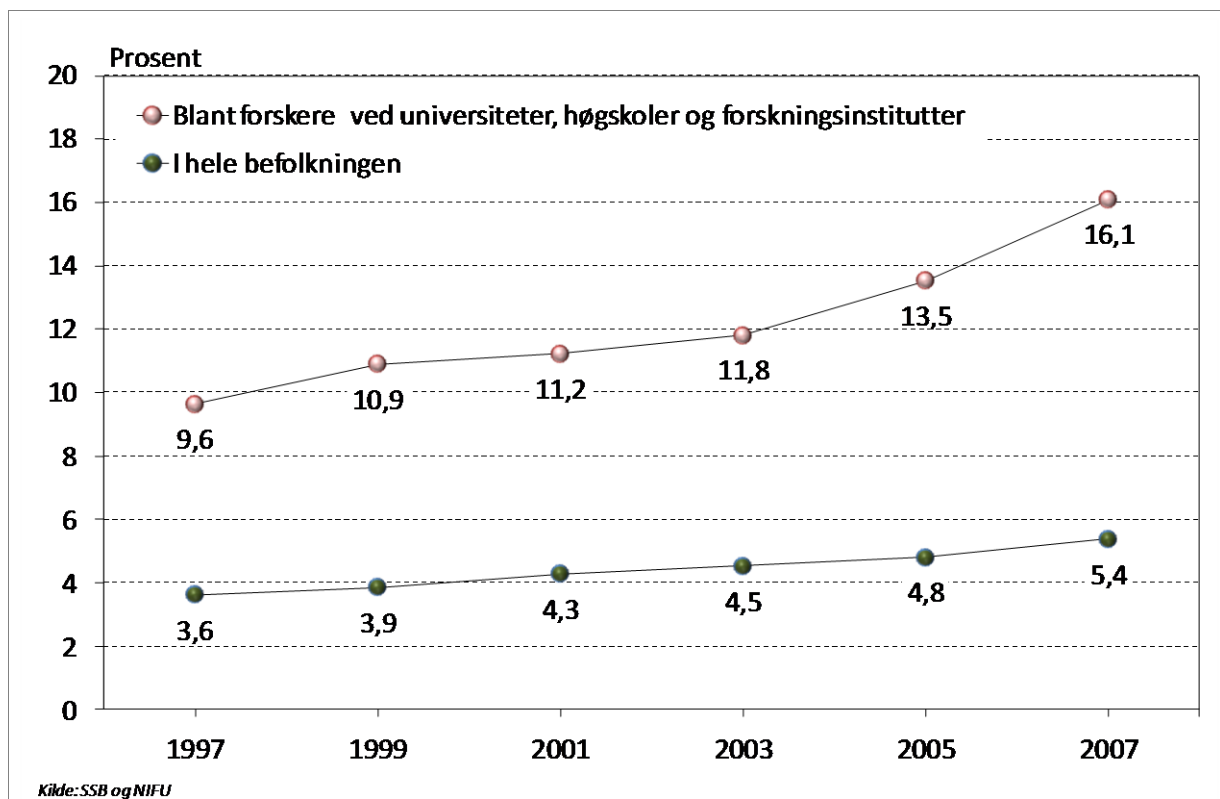
⁶ *Internasjonalt samarbeid. Forskningsrådets strategi 2010-2020*. Norges forskningsråd, februar 2011

⁷ Instituttsektoren omfatter alle forskningsinstitutter og andre institusjoner med et større eller mindre innslag av FoU i sin virksomhet som hverken er klassifisert i næringslivet eller i universitets- og høgskolesektoren.

⁸ Forskerne i næringslivet inngår ikke i detaljundersøkelsen, siden disse ikke omfattes av Forskerpersonalregisteret.

⁹ *Utlending* brukes i denne rapporten synonymt med *person med ikke-norsk statsborgerskap*.

Andelen utlendinger blant det universitets- og høyskoleutdannede FoU-personalet i næringslivet utgjorde 7,5 prosent i 2007.¹⁰ Dette var en del lavere enn i universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren der utlendingsandelene var henholdsvis 17 og 14 prosent, se Tabell 1.

Figur 1 Prosentandel med ikke-norsk statsborgerskap blant forskere og i hele befolkningen 1997-2007.

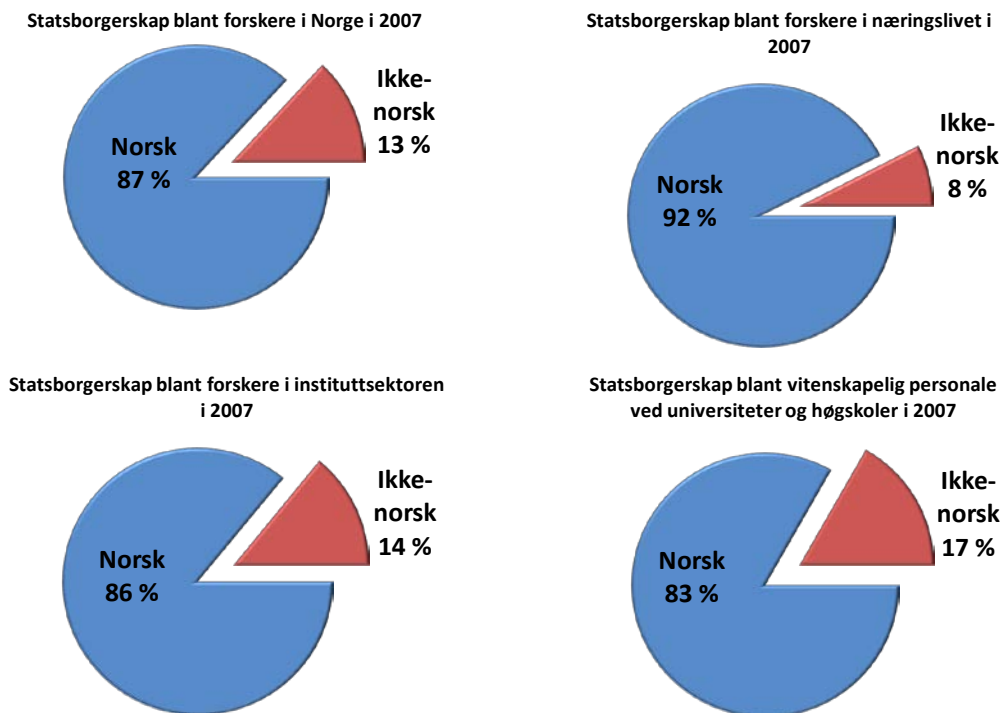
Tabell 1 Statsborgerskap blant forskere i Norge i 2007, totalt og per sektor.

Sektor	Statsborgerskap			Prosentandel ikke-norsk
	Norsk	Ikke-norsk	Alle	
Næringslivet	13 403	1 090	14 493	7,5
Instituttsektoren*	6 088	997	7 085	14,1
Universitets- og høyskolesektoren	16 485	3 327	19 812	16,8
Totalt	35 976	5 414	41 390	13,1
Hele befolkningen (over 20 år)	4 442 829	238 305	4 681 134	5,1

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSB

* Personalet ved helseforetakene i sektoren, 382 personer, inngår ikke i tabellen.

¹⁰ Kilde: SSB

Figur 2 Statsborgerskap blant forskere i Norge i 2007, totalt og per sektor. Prosent.

Som nevnt ovenfor foreligger ikke detaljerte data om statsborgerskap for FoU-personalet i næringslivet. Framstillingen i det følgende gjelder derfor vitenskapelig personale¹¹ i universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren.

Statsborgerskap er én ting, innvandringsstatus prinsipielt noe annet. Mens statsborgerskap er en juridisk størrelse, er innvandringsstatus definert av fødeland – eget eller foreldres. Likevel er det i praksis en naturlig statistisk sammenheng mellom statsborgerskap og innvandringsstatus. Statistisk sentralbyrås innvandringsstandard er beskrevet i kapittel 3.1.

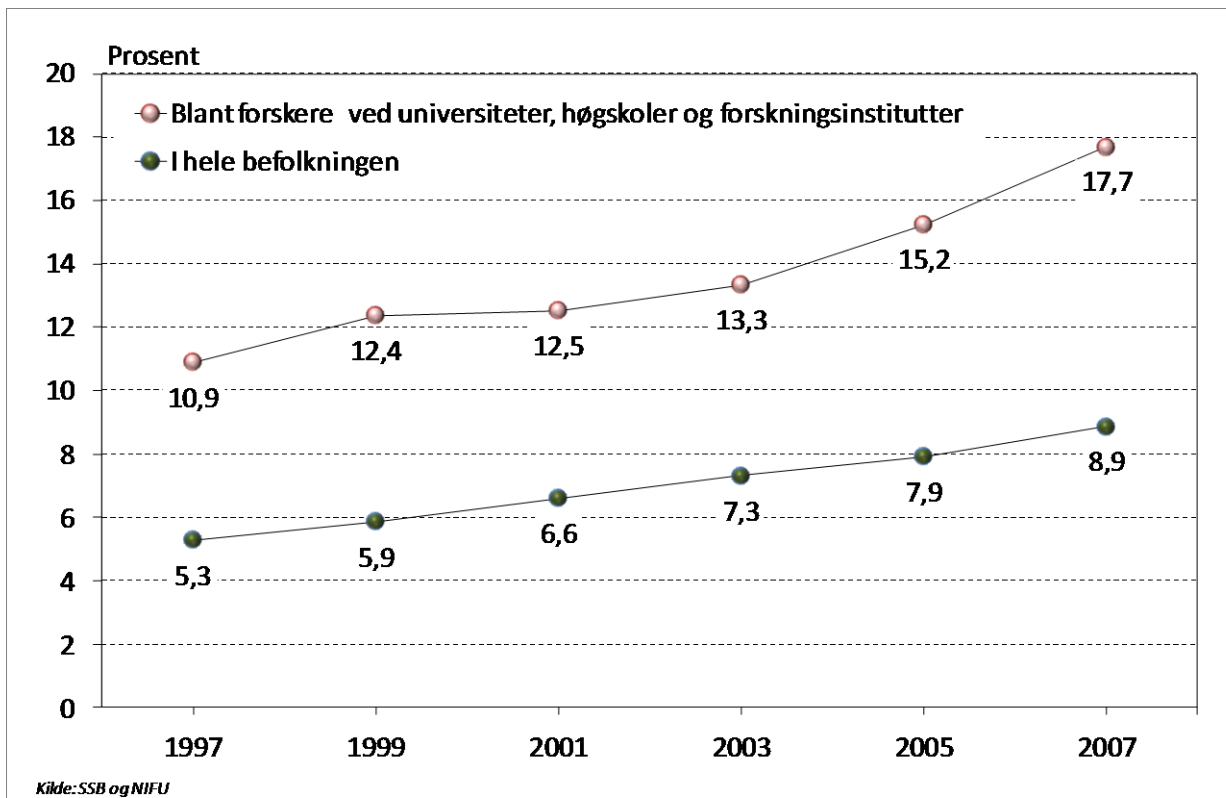
Figur 3 viser at andelen innvandrere har vært om lag dobbelt så høy blant forskerpersonalet som i befolkningen som helhet gjennom hele tiåret 1997-2007. I løpet av perioden har det imidlertid funnet sted en økning i antall og andel innvandrere, både i det norske storsamfunnet og i forskersamfunnet.

Det er naturlig nok en høy overlapping mellom personer med utenlandsk statsborgerskap og innvandrere. Dette er illustrert for forskerpersonalet i Tabell 2.

I denne rapporten har det likevel vært naturlig å behandle disse egenskapene hver for seg. I kapittel 2 tar vi for oss statsborgerskap, mens innvandringsstatus behandles i kapittel 3. I det statistiske materialet med fordelinger på fagområder, stillingsgrupper osv. har vi i første rekke valgt å fokusere på statsborgerskap. Bildet blir omtrent det samme for innvandringsstatus, så framstillingen i kapittel 3 er gjort mer summarisk. Begge kapitlene behandler *vitenskapelig/faglig personale* ved universiteter og høyskoler og *forskere* i instituttsektoren.

Det kan for øvrig være grunn til å merke seg at innslaget av utlendinger er langt lavere blant administrativt, teknisk og annet hjelpepersonale enn blant forskere og vitenskapelig personale. Ved universiteter og høyskoler hadde i størrelsesorden 1 prosent av hjelpepersonalet ikke-norsk statsborgerskap eller innvandringsbakgrunn i 2007.

¹¹ Stillingsstruktur og -titler varierer i instituttsektoren. Rapporten anvender fellesbetegnelsen *forskere* om høyere utdannet personale som deltok i FoU i instituttsektoren.

Figur 3 Prosentandel innvandrere blant forskere og i hele befolkningen 1997-2007.

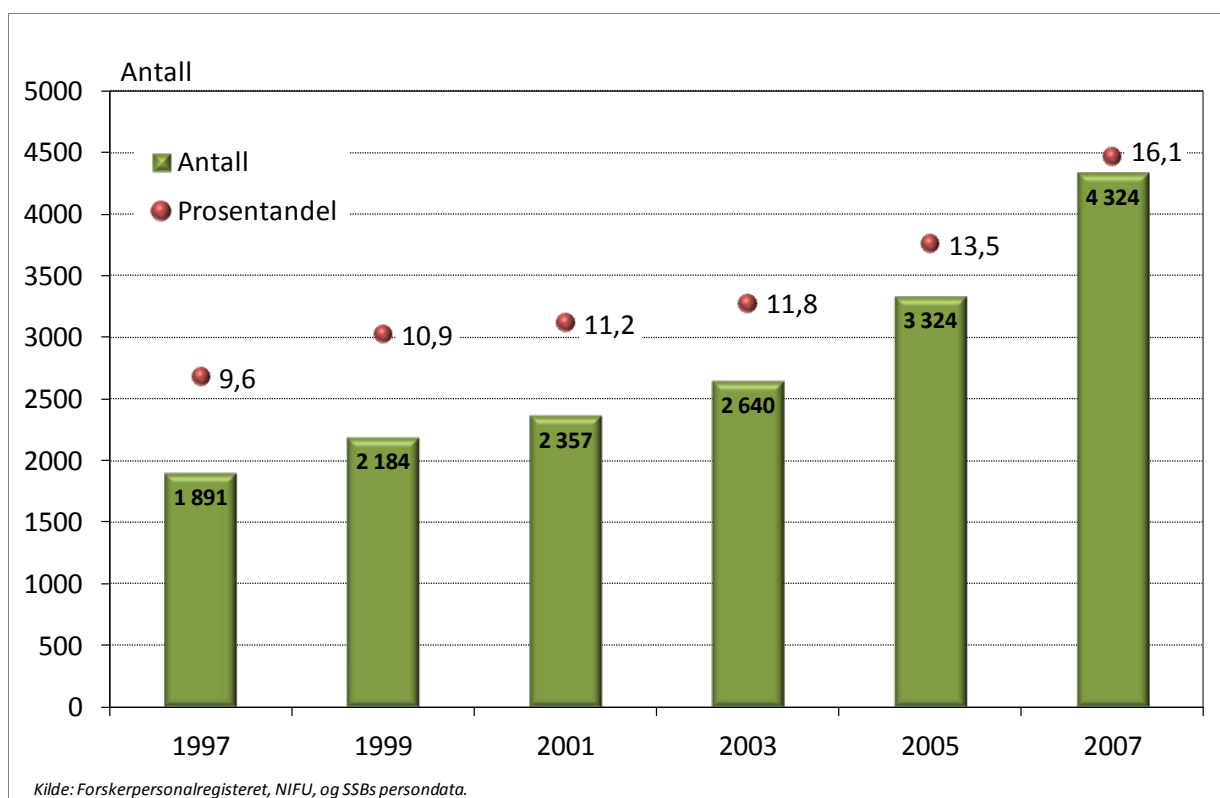
Tabell 2 Forskere/vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren i 2007 etter statsborgerskap og innvandringsstatus. Prosent.

Innvandringsstatus	Statsborgerskap		Totalt	(N)
	Norsk	Ikke-norsk		
Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre	2,6	14,9	17,5	(4 713)
Den øvrige befolkningen	81,2	0,3	81,5	(21 931)
Ukjent	0,1	0,9	0,9	(253)
Totalt	83,9	16,1	100,0	(26 897)
(N)	(22 573)	(4 324)	(26 897)	

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

2 Utlendinger blant forskerpersonalet

2.1 Utviklingen over tid

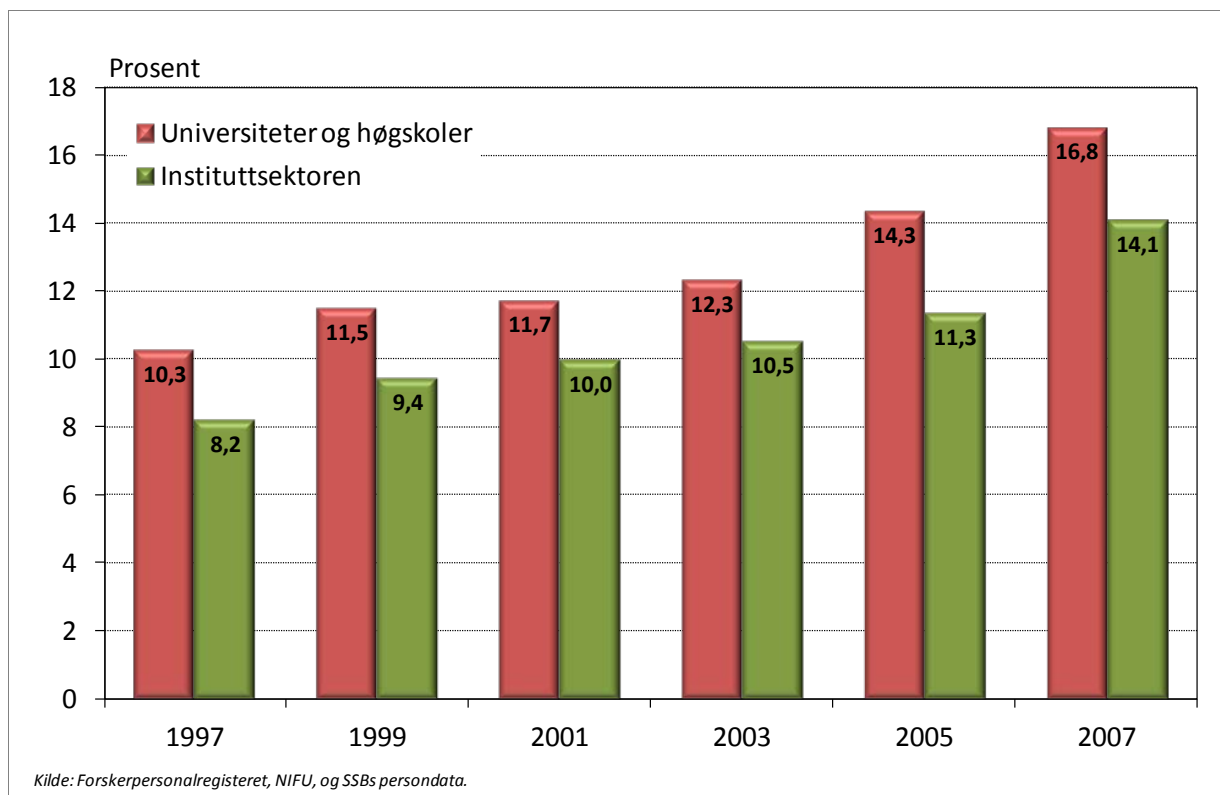

Figur 4 Forskere med ikke-norsk statsborgerskap ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007. Antall og prosentandel av alle forskere.

Antallet forskere med ikke-norsk statsborgerskap ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren er mer enn fordoblet i løpet av tiårsperioden 1997-2007. I 1997 var antallet utlendinger i underkant av 2000. I de påfølgende årene har antallet økt. Økningen var særlig stor på 2000-tallet. Det har vært økning i antall forskere med norsk statsborgerskap også, men ikke i samme grad. Andelen med ikke-norsk statsborgerskap har økt fra knappe 10 prosent i 1997 til 16 prosent i 2007.

Både antallet og andelen utlendinger er høyere i universitets- og høyskolesektoren enn i instituttsektoren, men økningen i løpet av tiårsperioden 1997-2007 gjelder begge sektorer. I

universitets- og høyskolesektoren har utlendingsandelen økt fra 10,3 prosent i 1997 til 16,8 prosent i 2007. Tilsvarende andeler for instituttsektoren er 8,2 og 14,1 prosent.

Figur 5 Andel med ikke-norsk statsborgerskap blant forskerpersonalet ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007.

Kjønnsfordelingen blant forskere med ikke-norsk statsborgerskap er omtrent den samme som blant forskere med norsk statsborgerskap. I 2007 var kvinneandelen om lag 40 prosent i begge gruppene.

Tabell 3 Kvinneandel blant forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.

Statsborgerskap	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Norsk	30,4	32,2	34,4	35,9	38,0	41,0
Ikke-norsk	32,4	33,6	35,0	37,2	37,5	39,4
Totalt	30,6	32,3	34,5	36,1	38,0	40,8

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Hvilke regioner og land kommer utlendingene fra? Tabell 4 og Tabell 5 viser regionfordelingen.

Tabell 4 Utenlandske forskere ved universiteter og høgskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter region for statsborgerskap. Antall.

Region for statsborgerskap	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Nordiske land	577	611	655	751	882	981
EU (unntatt Norden)	646	811	872	1 009	1 336	1 695
Europa for øvrig	90	120	146	154	204	269
USA og Canada	248	257	224	253	289	343
Latin-Amerika	26	23	24	29	43	68
Asia	131	176	174	210	311	561
Afrika	39	70	87	71	97	120
Australia/N.Zealand	12	12	19	26	34	47
Utlandet uspes.	122	104	156	137	128	240
Totalt	1 891	2 184	2 357	2 640	3 324	4 324

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Tabell 5 Utenlandske forskere ved universiteter og høgskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter region for statsborgerskap. Prosent.

Region for statsborgerskap	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Nordiske land	33	29	30	30	28	24
EU (unntatt Norden)	37	39	40	40	42	42
Europa for øvrig	5	6	7	6	6	7
USA og Canada	14	12	10	10	9	8
Latin-Amerika	1	1	1	1	1	2
Asia	7	8	8	8	10	14
Afrika	2	3	4	3	3	3
Australia/N.Zealand	1	1	1	1	1	1
Totalt	100	100	100	100	100	100
(N)	(1 769)	(2 080)	(2 201)	(2 503)	(3 196)	(4 084)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata. - Ekskl. uspesifisert land.

I 2007 hadde 24 prosent av de utenlandske forskerne statsborgerskap i et av de øvrige nordiske land, 48 prosent i et annet europeisk land, 9 prosent i USA, Canada, Australia eller New Zealand, mens 19 prosent hadde statsborgerskap fra land i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Av de siste stod Asia for 14 prosent og Afrika for bare 3 prosent. I løpet av tiårsperioden 1997-2007 har det bare skjedd mindre endringer i fordelingen på regioner. EU-landene og Asia har økt sine andeler noe, mens de nordiske land og USA/Canada har fått reduserte andeler.

I 2007 var Tyskland det land som var hyppigst representert blant utlendingene, se Tabell 6. Sverige og Danmark stod som nummer to og tre, fulgt av Storbritannia og USA. Kina og Russland var de ikke-vestlige land som var hyppigst representert. Også India, Polen, Iran og Romania står på listen over de tyve hyppigst forekommende landene. I årene før 2005 utgjorde de svenske statsborgerne den største gruppen.

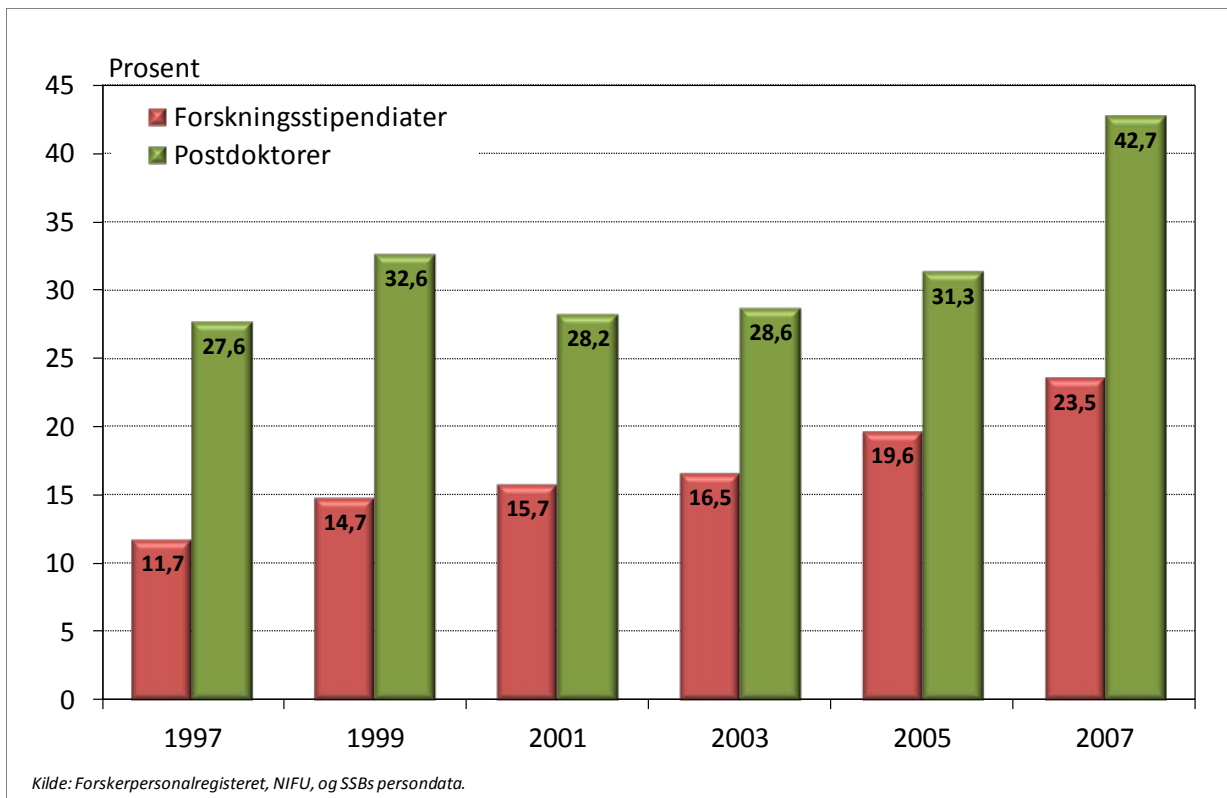
Tabell 6 Hyppigst forekommende land for statsborgerskap blant utenlandske forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007. Rangering av '20 på topp' i 2007 samt rang i tidligere år.

Land	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Tyskland	5	3	2	2	1	1
Sverige	1	1	1	1	2	2
Danmark	4	5	4	3	3	3
Storbritannia	2	2	3	4	4	4
USA	3	4	5	5	5	5
Kina	9	6	7	7	7	6
Frankrike	10	7	6	6	6	7
Nederland	7	8	8	8	9	8
Rusland	15	11	9	9	8	9
Finland	8	9	11	10	10	10
Italia	12	12	12	12	11	11
India	13	14	17	15	13	12
Canada	11	12	13	13	14	13
Island	6	9	10	11	12	14
Spania	17	17	14	14	15	15
Polen	14	15	15	16	16	16
Iran	24	37	31	24	19	17
Australia	23	27	21	19	20	18
Romania	24	37	24	24	23	19
Sveits	17	18	16	17	17	20

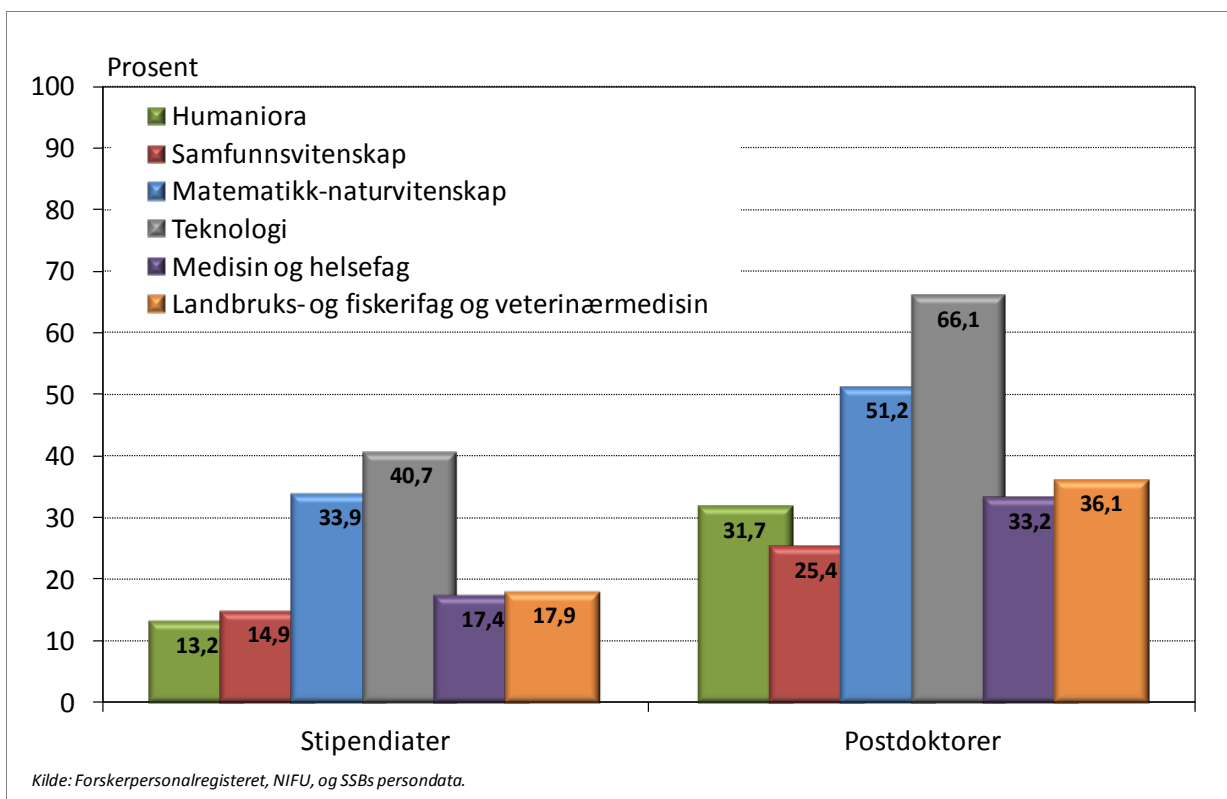
Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Andelen utlendinger er høyere blant forskerrekruertene, dvs. stipendiatene og postdoktorene, enn i det samlede forskerpersonalet, se Figur 6. Antallet rekrutteringsstillinger totalt har økt betydelig fra 1997 til 2007, og andelen av disse som innehas av utlendinger har også økt. Mønsteret er imidlertid noe ulikt for stipendiater og postdoktorer. Utlendingsandelen blant stipendiatene har økt jevnt fra 12 prosent i 1997 til vel 23 prosent i 2007. I sammenheng med dette har i de senere år hver fjerde person som avlegger en doktorgrad ved norske institusjoner ikke-norsk statsborgerskap. Andelen utlendinger blant postdoktorene er betydelig høyere enn blant stipendiatene. Helt siden 1997 har andelen utlendinger ligget rundt 30 prosent, og i 2007 økte andelen til 43 prosent. Det totale antallet postdoktorer uansett statsborgerskap har for øvrig også økt betydelig i løpet av tiårsperioden. I 1997 var postdoktorordningen forholdsvis ny – vel 200 hadde en slik stilling. I 2007 var antallet nærmere 1250. Den økte utlendingsandelen blant stipendiater og postdoktorer kan ha sammenheng med at disse stillingene i større grad enn tidligere blir kunngjort internasjonalt. Etableringen av sentre for fremragende forskning og lignende ordninger har også bidratt betydelig. En forklaring kan også være at rekrutteringsgrunnlaget innenlands er mangelfullt i enkelte fag – med for få kvalifiserte kandidater med norsk bakgrunn.

Andelen utlendinger er høyest i MNT-fagene, se Figur 7. Det gjelder både for stipendiater og postdoktorer. I teknologi hadde to av fem stipendiater og to av tre postdoktorer ikke-norsk statsborgerskap i 2007. I matematikk-naturvitenskap var hver tredje stipendiat og annenhver postdoktor utlending. Utlendingsandelen var lavest i humaniora og samfunnsvitenskap. Men selv i humaniora var hver tredje postdoktor utlending og i samfunnsvitenskap hver fjerde.

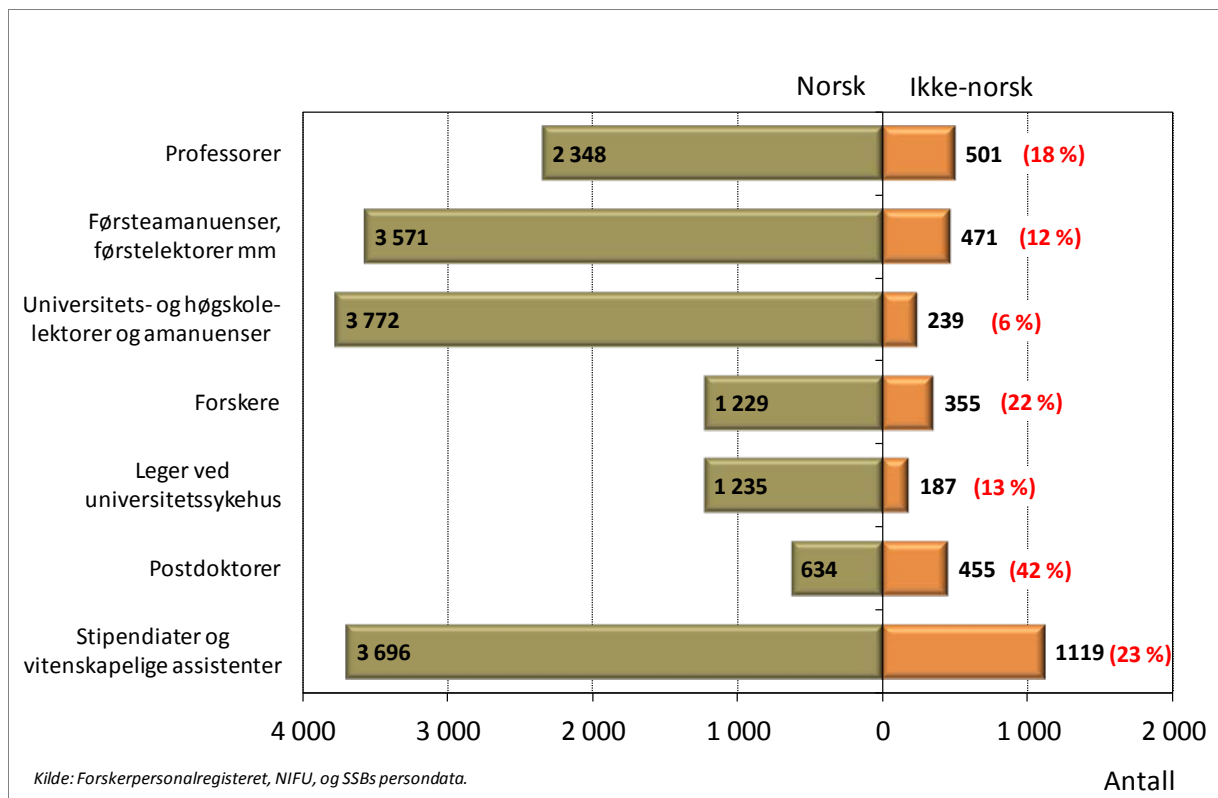
Figur 6 Andel med ikke-norsk statsborgerskap blant postdoktorer og stipendiater 1997-2007.

Figur 7 Andel med ikke-norsk statsborgerskap blant stipendiater og postdoktorer i de ulike fagområder i 2007.

2.2 Universitets- og høgscolesektoren 2007

Av det samlede vitenskapelige personalet på nærmere 20 000 personer ved norske universiteter og høgscole i 2007 hadde vel 3 300, eller 17 prosent, ikke-norsk statsborgerskap. Utlendingene er representert i alle stillingsgrupper, men andelen er høyest blant stipendiatene og – i første rekke – postdoktorene.

Figur 8 Statsborgerskap blant alt vitenskapelig personale ved universiteter og høgscole i 2007, etter personalgruppe.

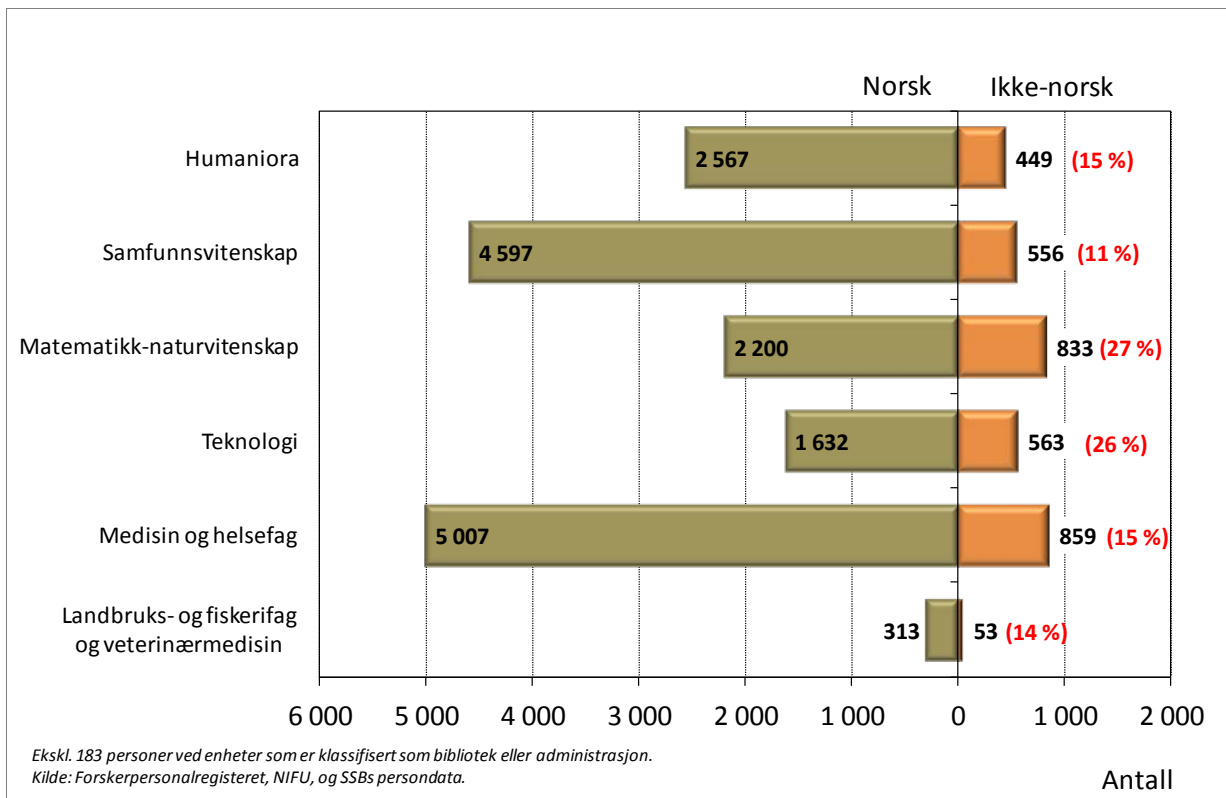
I det faste personalet var andelen utlendinger høyest blant professorene med 18 prosent, noe lavere blant førsteamanuenser og førstelektorer med 12 prosent og lavest i amanuensis- og lektorgruppen med 6 prosent. I rekrutteringspersonalet var forholdet én til tre mellom utlendinger og norske statsborgere. I stipendiatgruppen alene utgjorde utlendingene 23 prosent og blant postdoktorene hele 42 prosent.

Blant legene ved universitetssykehus som deltok i forskning, utgjorde utlendingene 13 prosent og i gruppen av forskere (de fleste med tidsbegrenset ansettelse) 22 prosent.

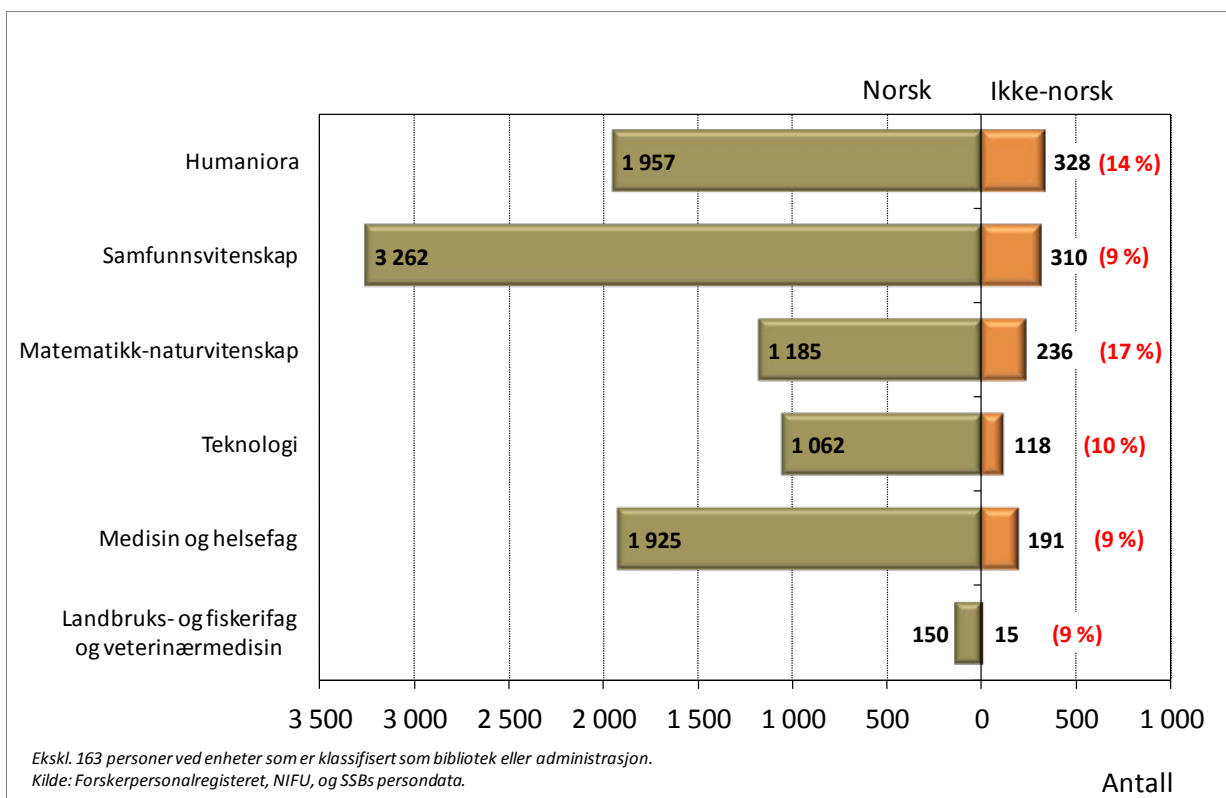
Tar vi utgangspunkt i det samlede vitenskapelige personalet ved universitetene og høgscolene, finner vi flest personer med ikke-norsk statsborgerskap i fagområdene *medisin og helsefag* og *matematikk-naturvitenskap*, se Figur 9. I begge disse fagområdene var det godt over 800 utlendinger i 2007. Andelen utlendinger var høyest i *matematikk-naturvitenskap* og *teknologi*. I disse fagområdene hadde hver fjerde ansatt ikke-norsk statsborgerskap. Lavest utlendingsandel hadde *samfunnsvitenskap* med 11 prosent. I de øvrige fagområdene lå andelen på 14-15 prosent. Andelen uansett fagområde er altså 17 prosent.

Utlendingsandelen er lavere – 11 prosent – når vi bare inkluderer det *faste* vitenskapelige personalet. I denne personalgruppen er ikke forskjellen mellom fagområdene svært stor, se Figur 10.

Utlendingsandelen varierer fra 17 prosent i *matematikk-naturvitenskap* til 9 prosent i *medisin og helsefag*, *samfunnsvitenskap* og *landbruks- og fiskerifag* og *veterinærmedisin*.

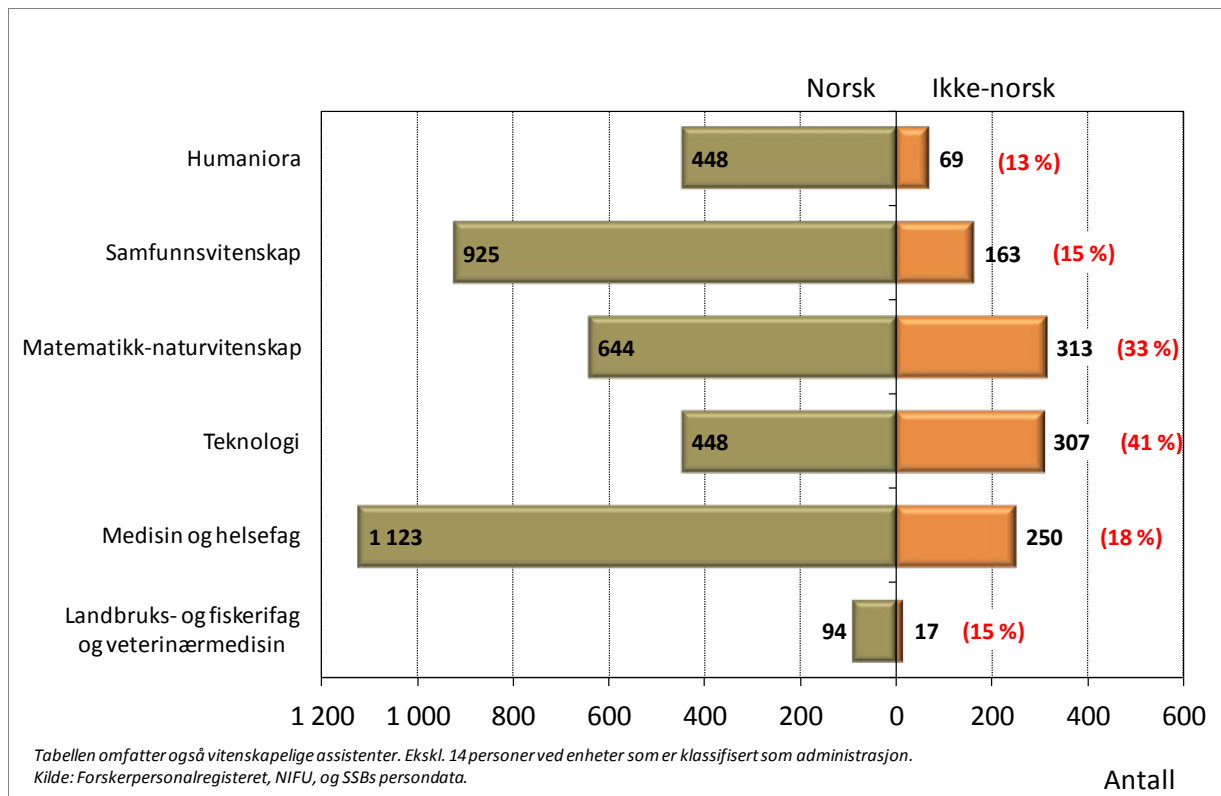
Figur 9 Statsborgerskap blant alt vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter fagområde.

Figur 10 Statsborgerskap blant fast vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter fagområde.

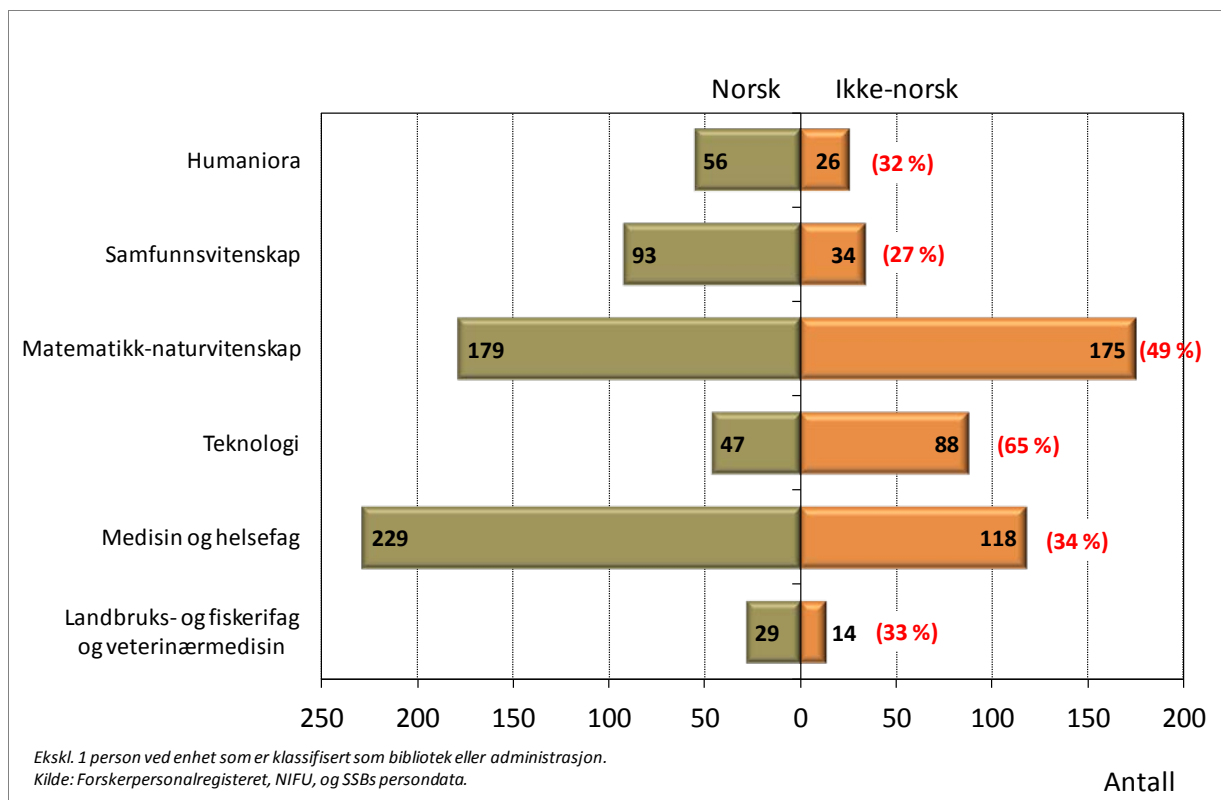
Andelen utenlandske statsborgere øker til 23 prosent når vi begrenser oss til *forskerrekrutter* (stipendiater og vitenskapelige assistenter), og forskjellen mellom fagområdene er større, se Figur 11.

I de fleste fagområder er utlendingsandelen i rekrutteringspersonalet noen få prosentpoeng høyere enn i det vitenskapelige personalet totalt. Unntakene er *teknologi* og *matematikk-naturvitenskap* hvor andelen utlendinger er betydelig høyere blant rekruttene. I teknologi hadde 41 prosent av stipendiatene i 2007 ikke-norsk statsborgerskap og i matematikk-naturvitenskap 33 prosent. I begge disse fagområdene har andelen utlendinger blitt tredoblet i løpet av en tiårsperiode.

Figur 11 Statsborgerskap blant stipendiater ved universiteter og høyskoler i 2007, etter fagområde.

Enda større er innslaget av utlendinger blant *postdoktorene* – totalt 41 prosent for alle fagområder samlet. I teknologi hadde hele to av tre postdoktorer i 2007 ikke-norsk statsborgerskap, i matematikk-naturvitenskap halvparten, se Figur 12. Også i de andre fagområdene var utlendingsandelen høy – i størrelsesorden 30 prosent.

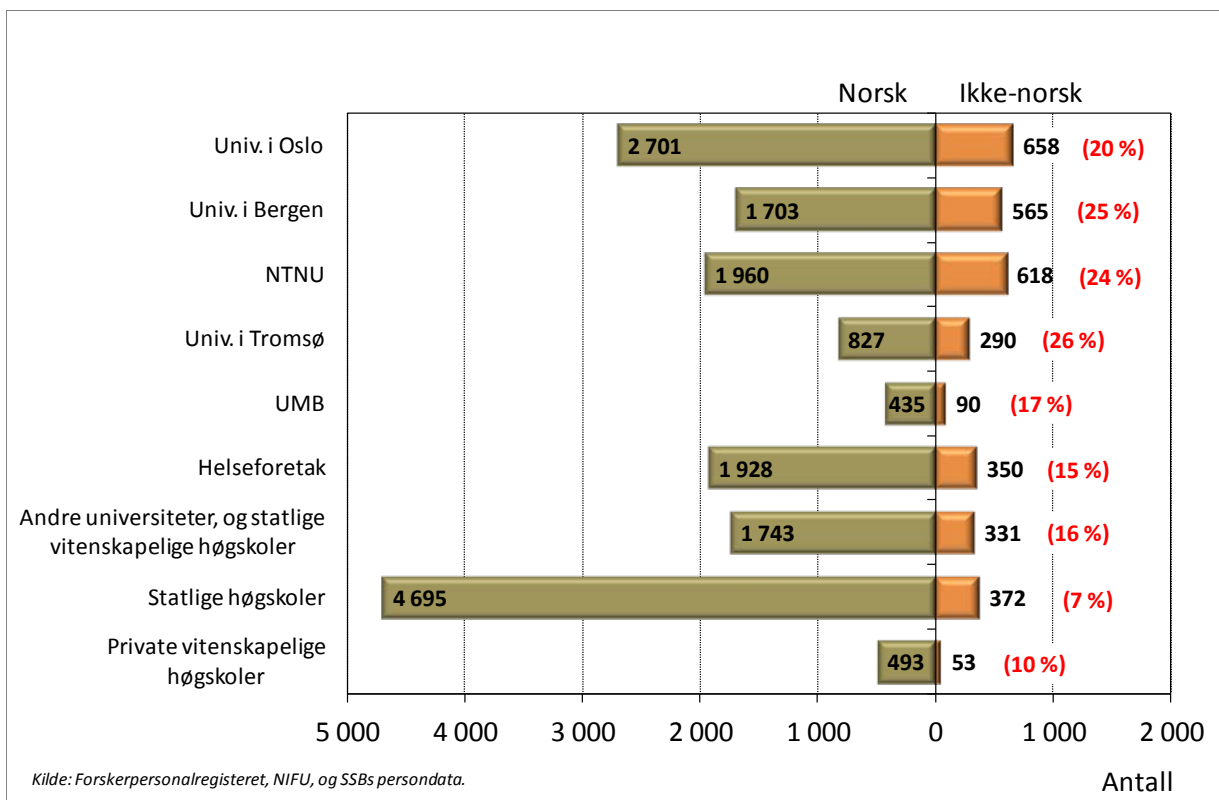

Figur 12 Statsborgerskap blant postdoktorer ved universiteter og høyskoler i 2007, etter fagområde.

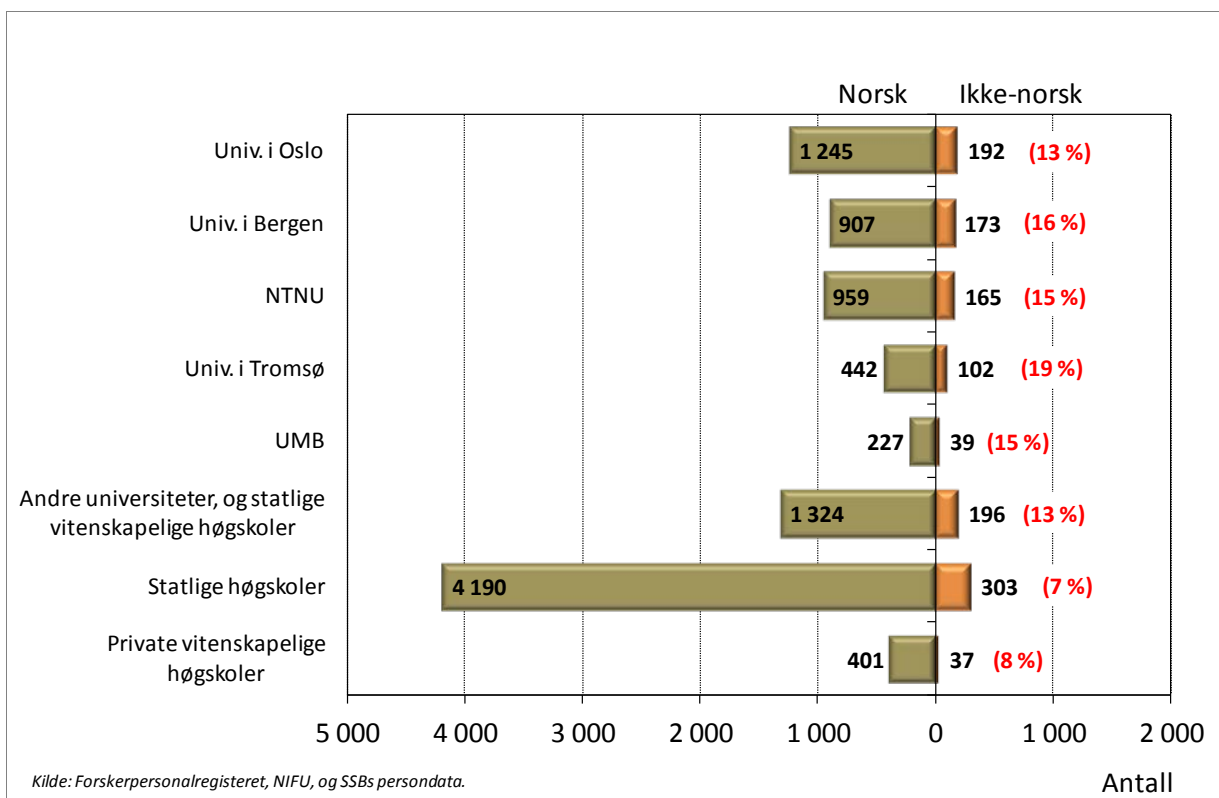
Institusjonene i universitets- og høyskolesektoren varierer betydelig i størrelse, fra Universitetet i Oslo hvor det vitenskapelige personalet utgjør nærmere 3 500 personer til små høyskoler med færre enn 100.

Innslaget av personale med ikke-norsk statsborgerskap er størst ved de store universitetene. Høyest utlendingsandel i 2007 hadde Universitetet i Tromsø, men andelen var omtrent like høy ved NTNU og Universitetet i Bergen, se Figur 13. Ved hver av disse tre institusjonene hadde i størrelsesorden 25 prosent av alt vitenskapelig personale ikke-norsk statsborgerskap. Utlendingsandelen var noe lavere ved Universitetet i Oslo og Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) med knappe 20 prosent. Ved helseforetakene og de vitenskapelige høyskolene lå andelen enda noe lavere, og ved de statlige høyskolene hadde bare 7 prosent av det faglige personalet ikke-norsk statsborgerskap. Figur 14 viser andelen utlendinger i det *faste* vitenskapelige personalet ved lærestedene.

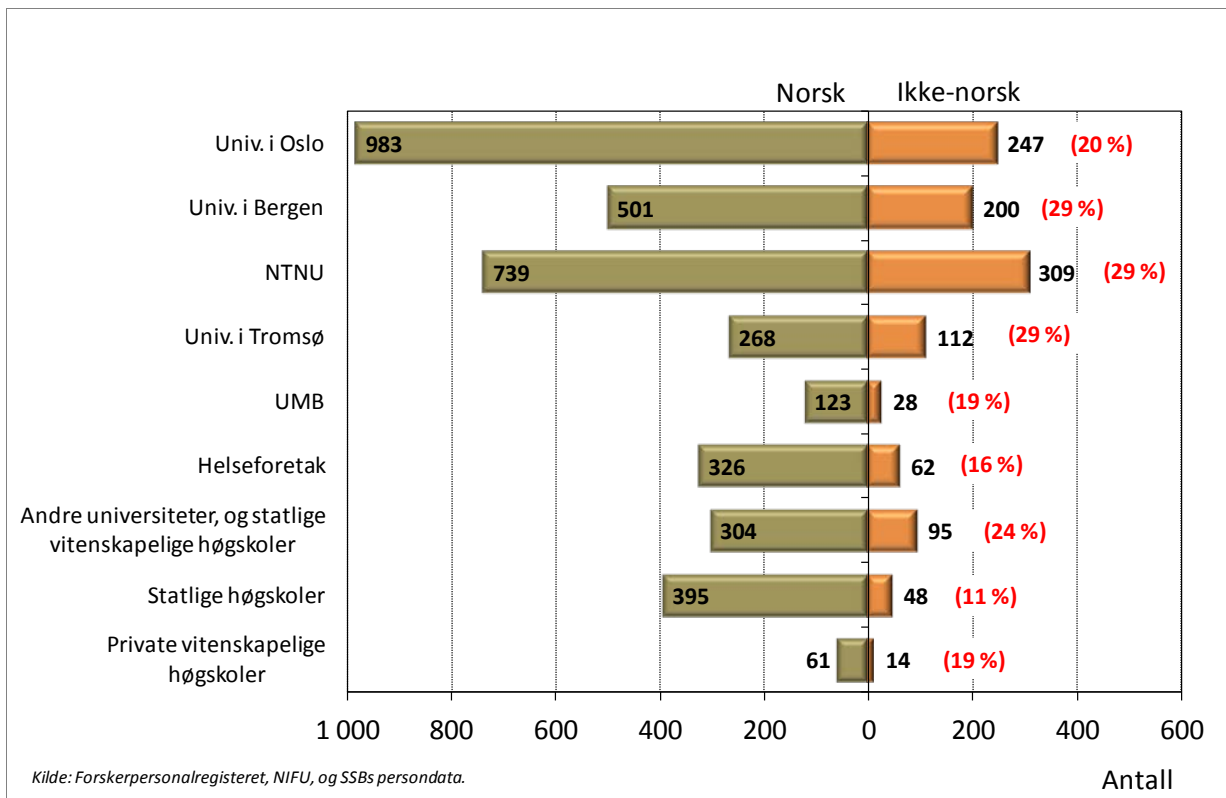
Rangeringen av institusjoner etter utlendingsandel blir omtrent som ovenfor også når vi begrenser oss til forskningsstipendiatene, se Figur 15. Stipendiatgruppen har, som tidligere nevnt, gjennomgående en noe større andel utlendinger enn i det samlede personalet. Ved universitetene i Bergen og Tromsø samt NTNU hadde om lag 30 prosent av stipendiatene ikke-norsk statsborgerskap og ved Universitetet i Oslo og UMB om lag 20 prosent. Ved de vitenskapelige høyskolene var utlendingsandelen blant stipendiatene betydelig høyere enn utlendingsandelen blant det vitenskapelige personalet samlet.

Figur 13 Statsborgerskap blant alt vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter lærested.

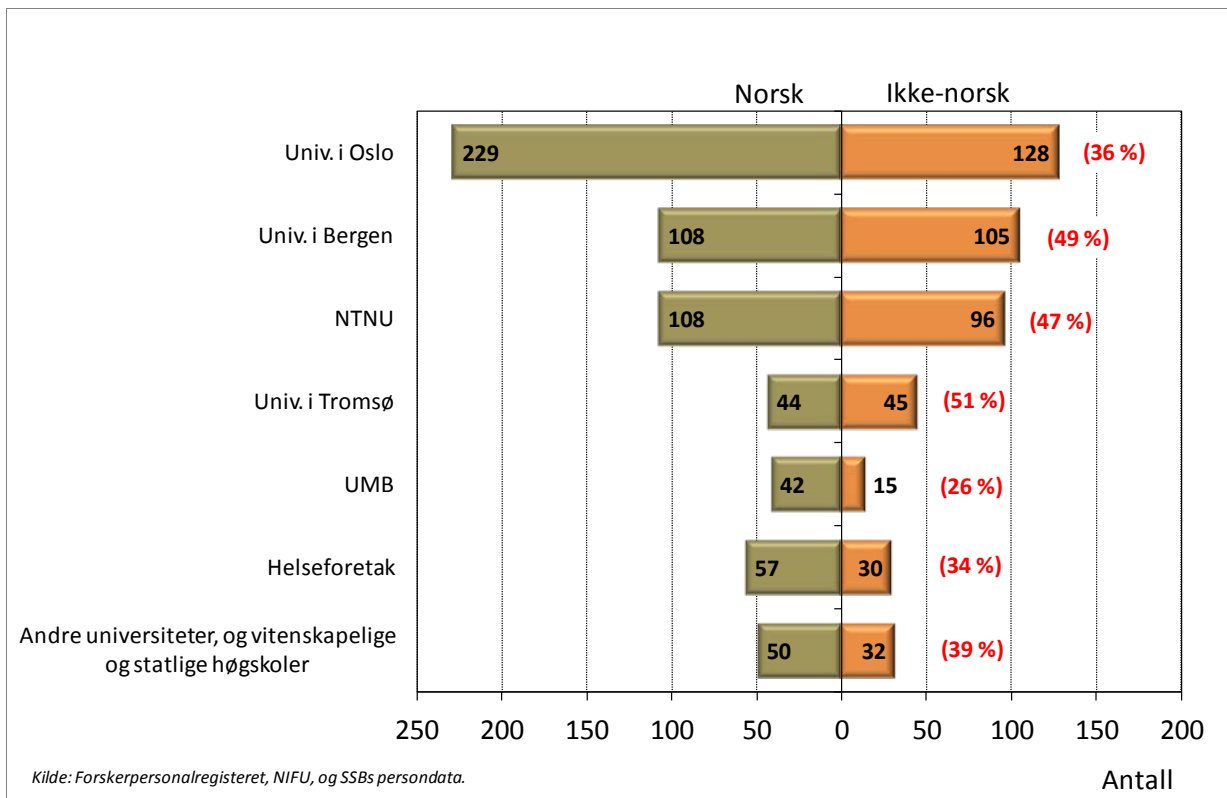
Figur 14 Statsborgerskap blant fast vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter lærested.

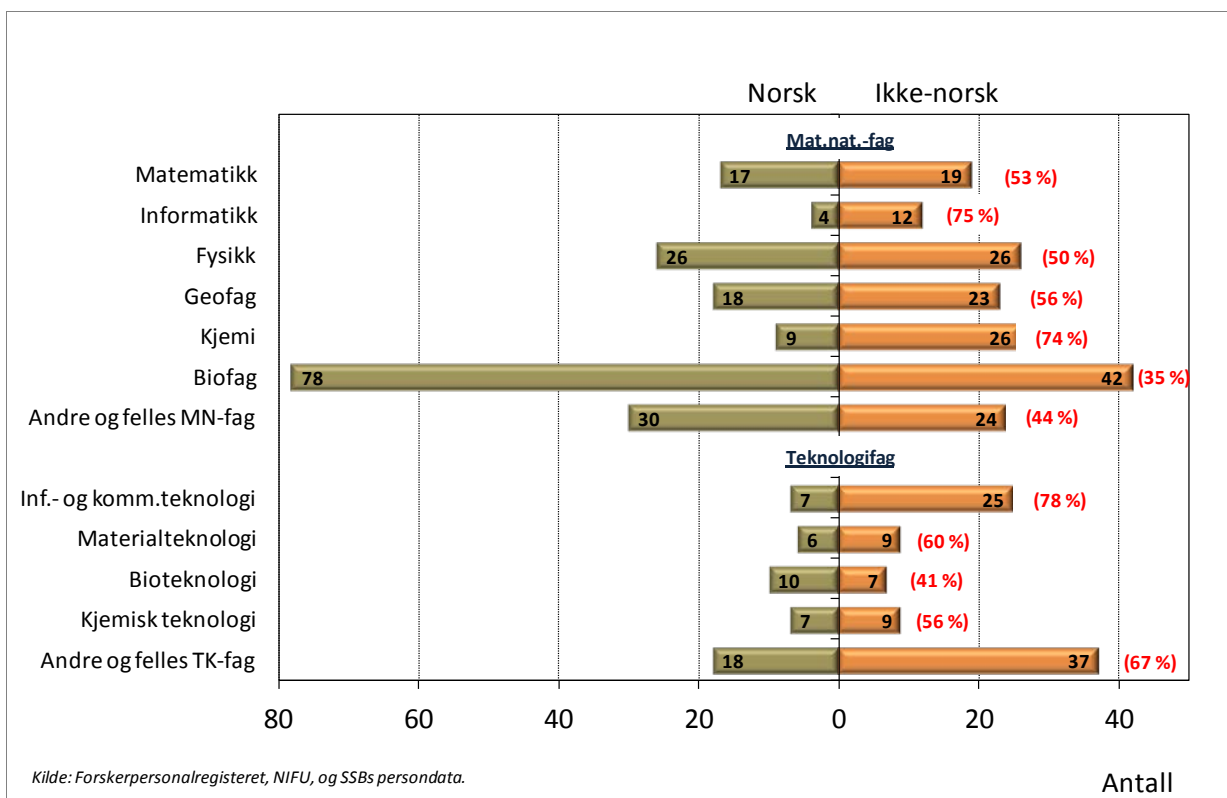
Figur 15 Statsborgerskap blant forskningsstipendiater ved universiteter og høgskoler i 2007, etter lærested.

Utlendingsandelen var særlig høy blant postdoktorene. Ved universitetene i Bergen og Tromsø og NTNU hadde annenhver postdoktor ikke-norsk statsborgerskap i 2007 (se Figur 16), ved Universitetet i Oslo og ved helseforetakene hver tredje og ved UMB hver fjerde. Det er få postdoktorer ved de vitenskapelige og statlige høgskolene. Ved disse institusjonene utgjorde utlendingene om lag 40 prosent av postdoktorene. Vi har tidligere vist at andelen utlendinger er spesielt høy i fagområdene *matematikk-naturvitenskap* og *teknologi*. Det er imidlertid betydelige variasjoner mellom enkeltfagene i disse fagområdene. Mens vi finner tre utlendinger av fire postdoktorer i kjemiske fag og informatikk og mer enn 50 prosent i de fleste andre fag, har bare én av tre postdoktorer i biofag ikke-norsk statsborgerskap, se Figur 17.

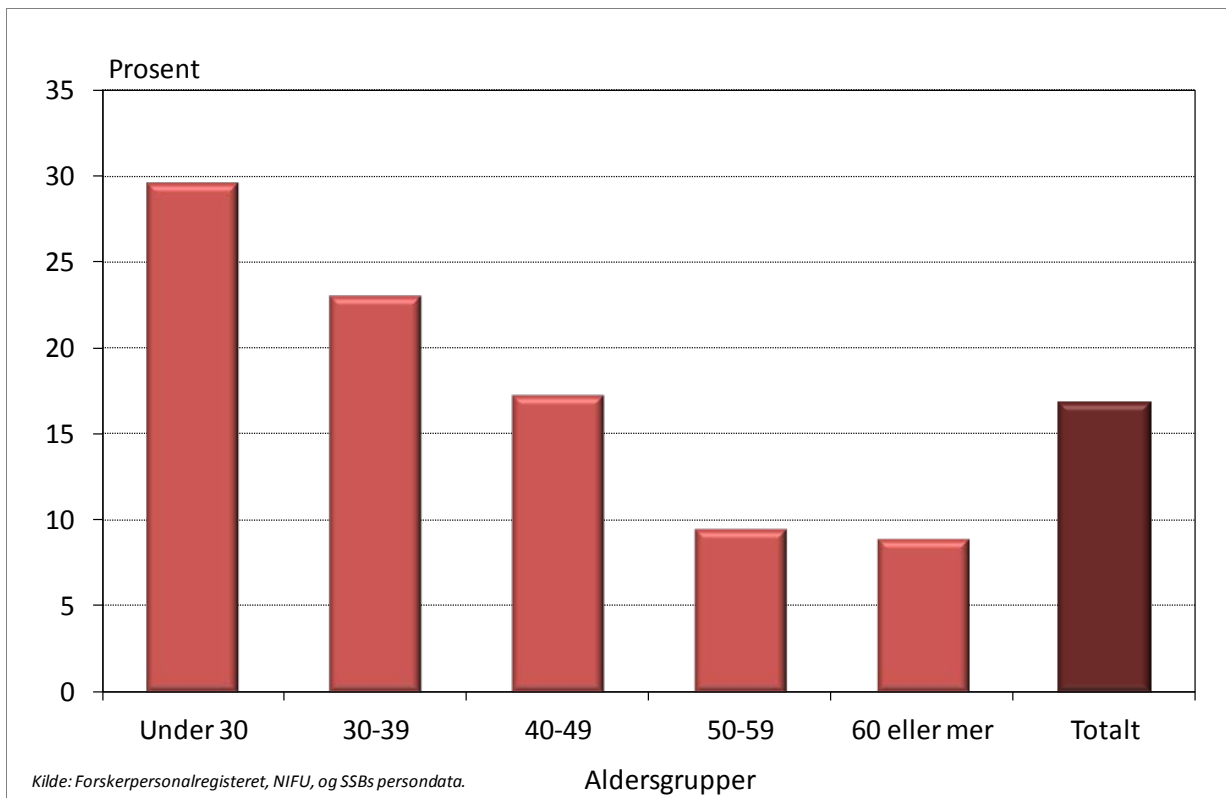
Fordi utlendingsandelen er høyere i rekrutteringspersonalet og postdoktorene enn i det faste personalet, er andelen naturlig nok også høyere i de yngre aldersgrupper enn i de eldre. Mens andelen med ikke-norsk statsborgerskap ligger oppunder 30 prosent i aldersgruppen under 30 år, og godt over 20 prosent i aldersgruppen 30-39 år, ligger andelen under 10 prosent blant personalet som er 50 år eller mer, se Figur 18. Utlendingsandelen for det samlede vitenskapelige personalet i sektoren er som tidligere nevnt 17 prosent.

Figur 16 Statsborgerskap blant postdoktorer ved universiteter og høgskoler i 2007, etter lærested.

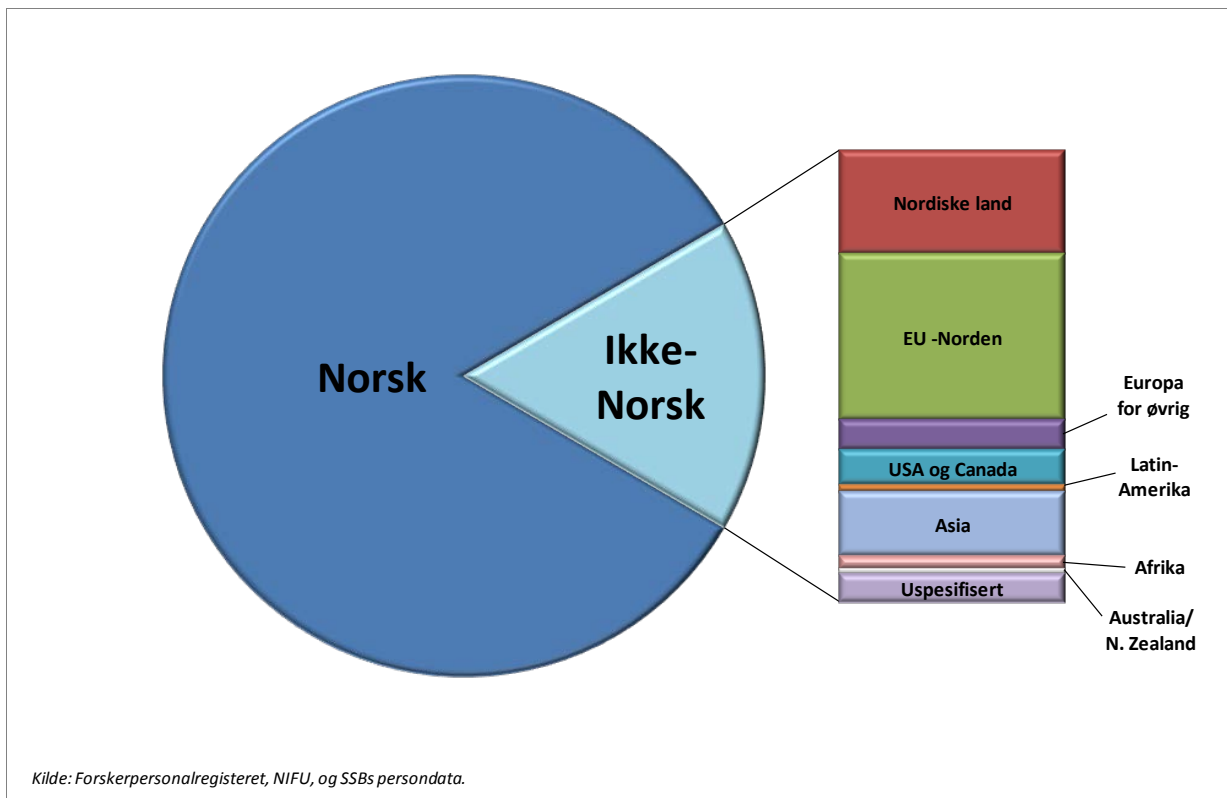

Figur 17 Statsborgerskap blant postdoktorer i MNT-fagene ved universiteter og høgskoler i 2007, etter fagfelt.

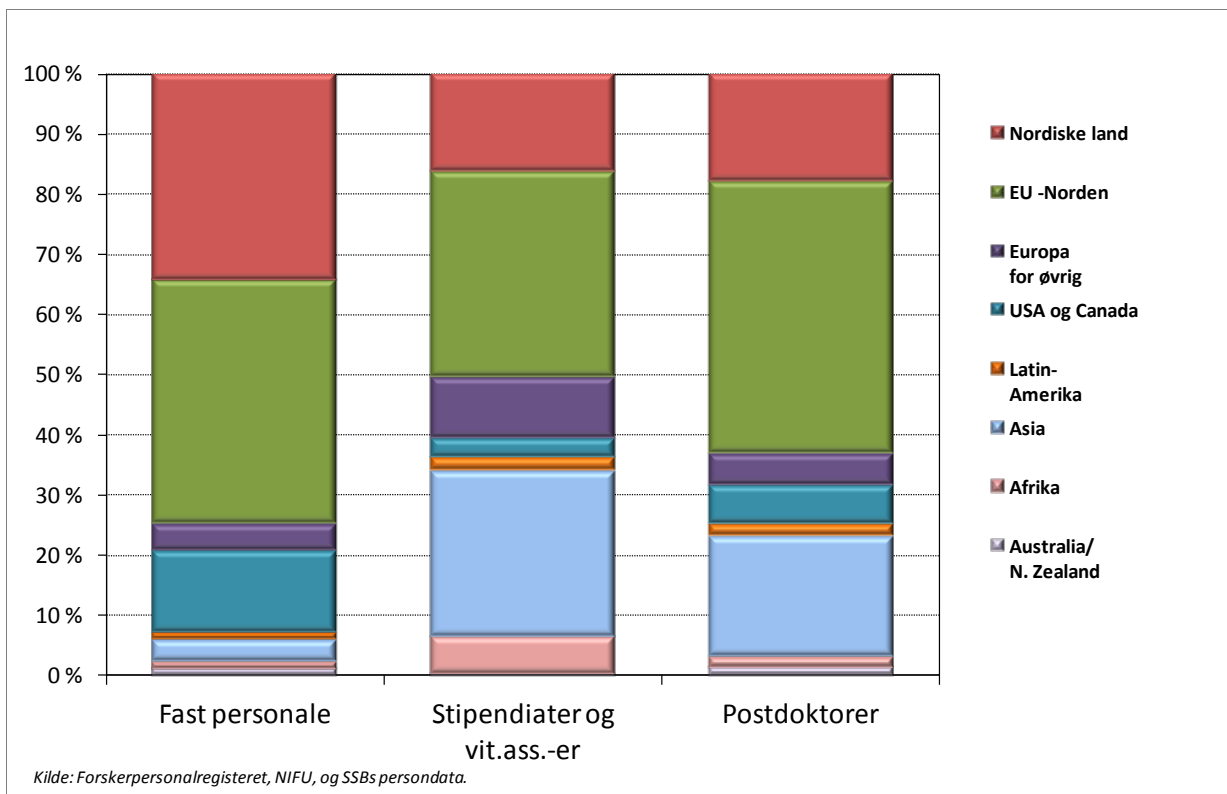

Figur 18 Andel utlendinger i de ulike aldersgrupper av vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007.

Hvilke land kommer utlendingene fra? For dem vi har informasjon om kom i 2007 tre av fire enten fra nordiske land, EU-land eller USA/Canada, mens én av fire kom fra øst-europeiske, asiatiske, afrikanske eller latinamerikanske land, se Figur 19. Ser vi på de enkelte grupper av vitenskapelig personale, blir bildet noe mer variert, se Figur 20. I det faste personalet tilhørte nærmere 90 prosent den førstnevnte gruppen. Blant rekrutteringspersonalet kom nærmere halvparten fra øst-europeiske, asiatiske, afrikanske eller latinamerikanske land. Asia var særlig sterkt representert. Blant postdoktorene lå andelen fra de nevnte regionene noe lavere – bare tre av ti – men også her var det relativt mange med statsborgerskap fra asiatiske land.

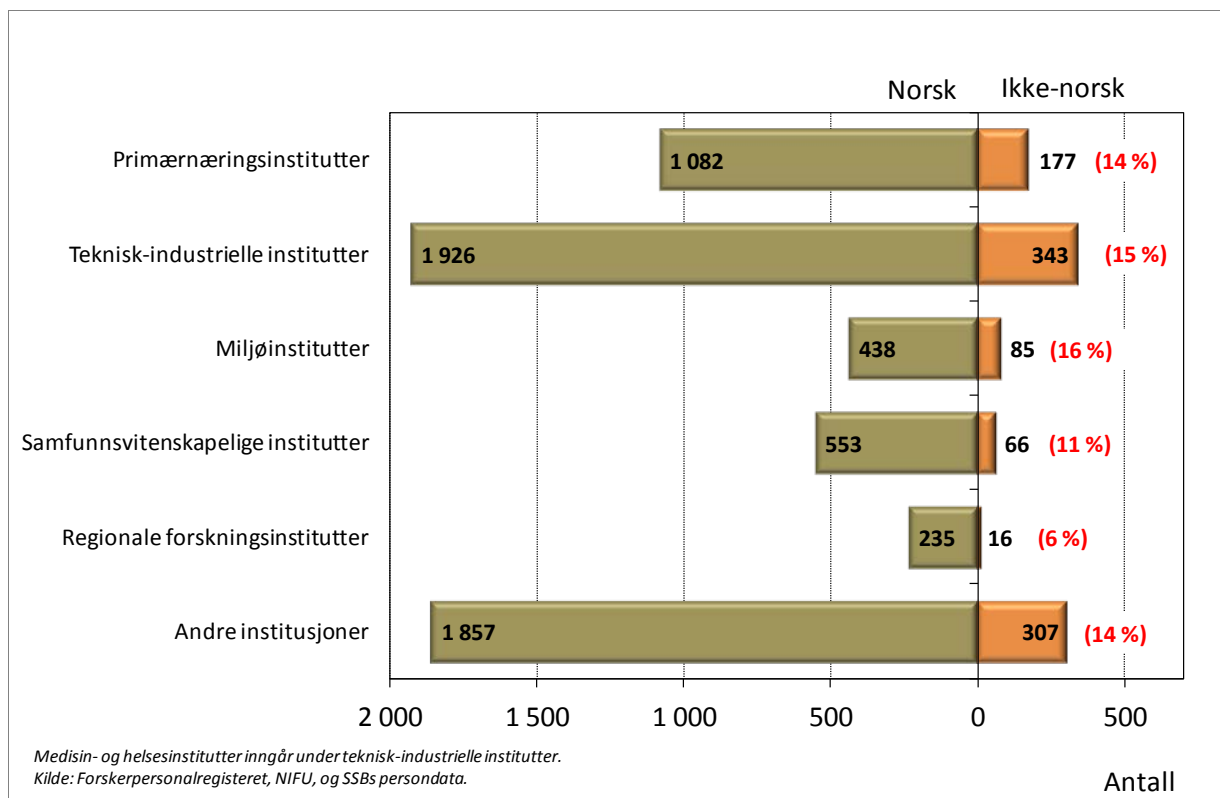
Figur 19 Vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007 etter statsborgerskap.

Figur 20 Utenlandsk vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007 etter statsborgerskap og stillingsgruppe.

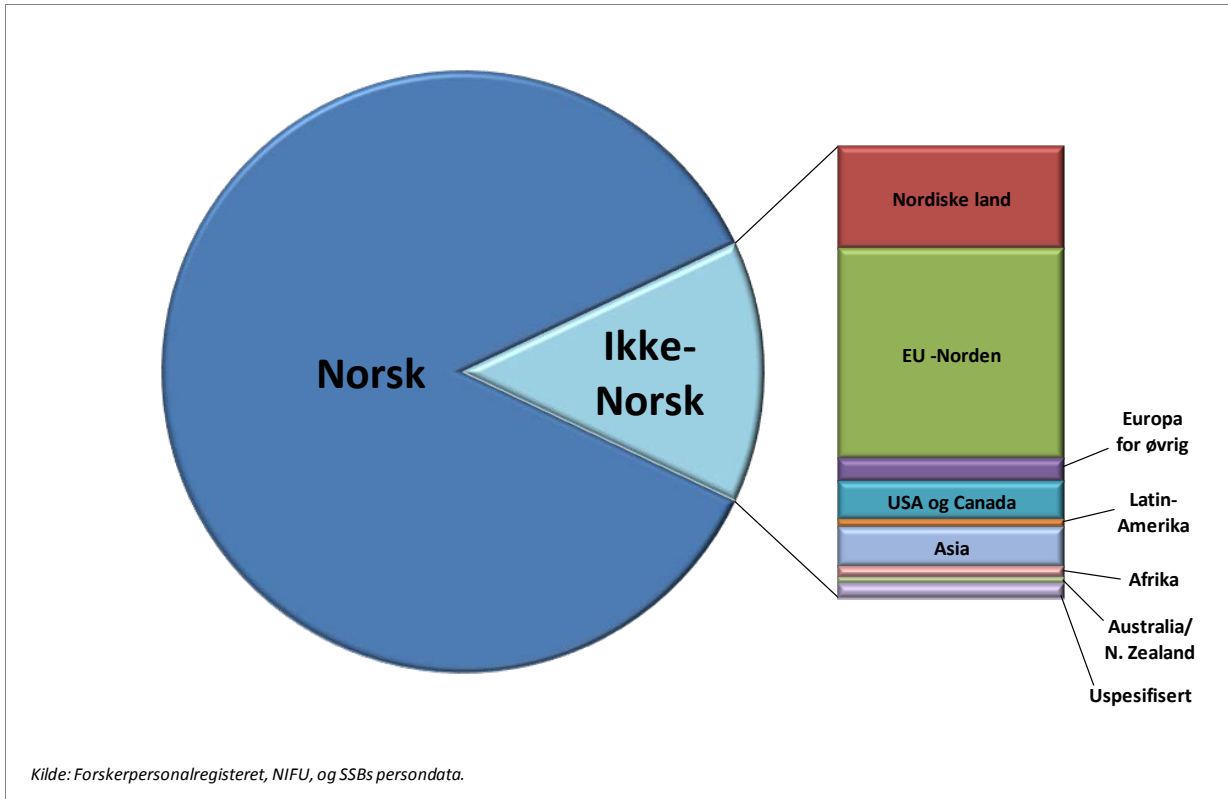
2.3 Instituttsektoren 2007

I sektoren som helhet utgjorde utlendingene 14 prosent av forskerpersonalet i 2007. Utlendingsandelen var like stor ved enheter som omfattes av den statlige finansieringsordningen for forskningsinstitutter som ved andre institusjoner i sektoren. Innenfor den førstnevnte gruppen var andelen noe lavere ved regionale forskningsinstitutter og samfunnsvitenskapelige institutter enn i de øvrige instituttgrupper, se Figur 21.

Figur 21 Statsborgerskap blant forskerpersonalet i instituttsektoren i 2007, etter instituttgruppe.

Utlendingene i instituttsektoren kom i overveiende grad fra vest-europeiske land. Mindre enn en femtedel hadde statsborgerskap i øst-europeiske, asiatiske, afrikanske eller latinamerikanske land, se Figur 22.

Figur 22 Forskerpersonale i instituttsektoren i 2007 etter statsborgerskap.

3 Innvandrere blant forskerpersonalet

3.1 Definisjon av innvandrere

Kategoriene i denne rapporten bygger på Statistisk sentralbyrås standard for innvandrergruppering som ble endret i 2008. Dette er hentet fra SSBs nettsider:

Hovedtrekkene i standarden beholdes, men den endrer navn fra *Standard for innvandrergruppering* til *Standard for gruppering av personer etter innvandringsbakgrunn*.

Definisjonene av standardens bokstavkategorier beholdes, og disse betegnelsene brukes på de kategoriene standarden inneholder:

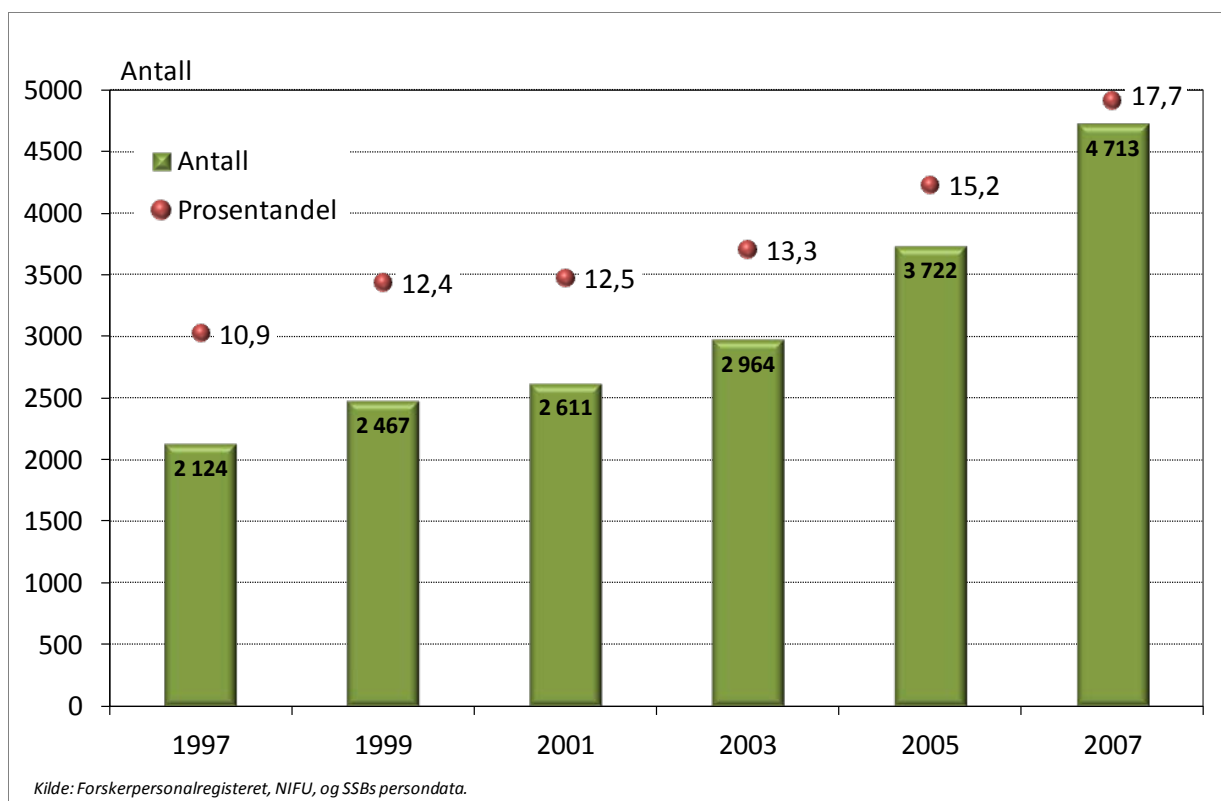
- A Født i Norge med to norskfødte foreldre
- B Innvandrere
- C Norskfødte med innvandrerforeldre
- E Utenlandsfødte med én norskfødt forelder
- F Norskfødte med én utenlandsfødt forelder
- G Utenlandsfødte med to norskfødte foreldre

Betegnelsen "innvandrerbefolkningen" (kategori B og C) avløses av "innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre" som betegnelse i standarden, men uten at definisjonen endres.

Gruppen som ikke tilhører kategori B eller C (summen av kategori A, E, F og G) får navnet "den øvrige befolkningen". Betegnelsen kan bare brukes i omtale sammen med kategoriene B og C.

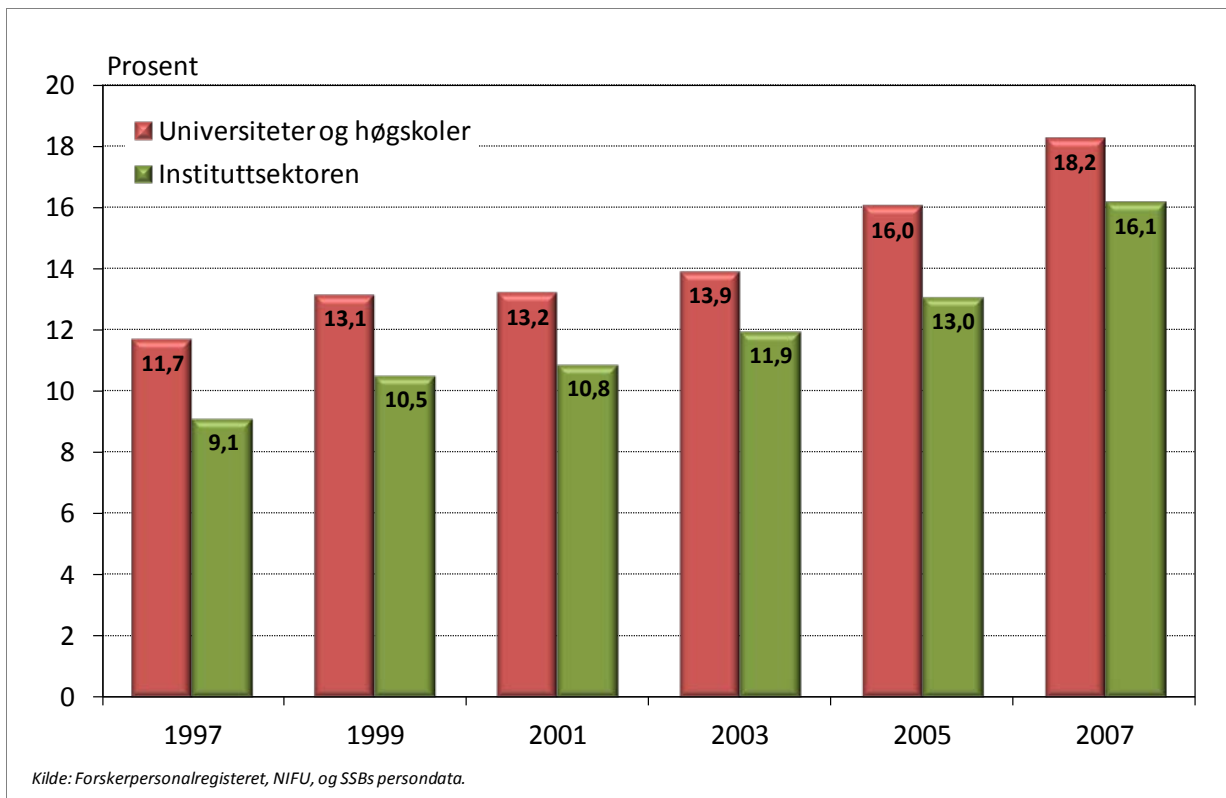
Det er hensiktsmessig med korte betegnelser i framstillingen. I tabeller og figurer i denne rapporten brukes derfor betegnelsen *Innvandrere* synonymt med SSBs *Innvandrerbefolkning* (kategoriene B og C) og *Øvrige* synonymt med *Den øvrige befolkningen* (kategoriene A, E, F og G). I det foreliggende materiale er for øvrig kategorien C tallmessig svært liten i forhold til B, se kapittel 3.5.

3.2 Utviklingen over tid

Figur 23 Innvandrere blant forskerne ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007. Antall og prosentandel av alle.

Som det framgår av Figur 23 er antallet forskere med innvandringsbakgrunn ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren mer enn fordoblet i løpet av tiårsperioden 1997-2007. Mens antallet i 1997 lå noe over 2100, var det økt til vel 4700 i 2007. Andelen forskere med innvandringsbakgrunn har dermed økt fra 11 prosent i 1997 til 18 prosent i 2007. Gjennom hele perioden har andelen ligget to til tre prosentpoeng høyere i universitets- og høyskolesektoren enn i instituttsektoren, se Figur 24.

Figur 24 Andel innvandrere blant forskerpersonalet ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007.

Kjønnsfordelingen blant forskere med innvandringsbakgrunn er om lag som i det øvrige forskerpersonalet, hhv 40 prosent og 41 prosent i 2007.

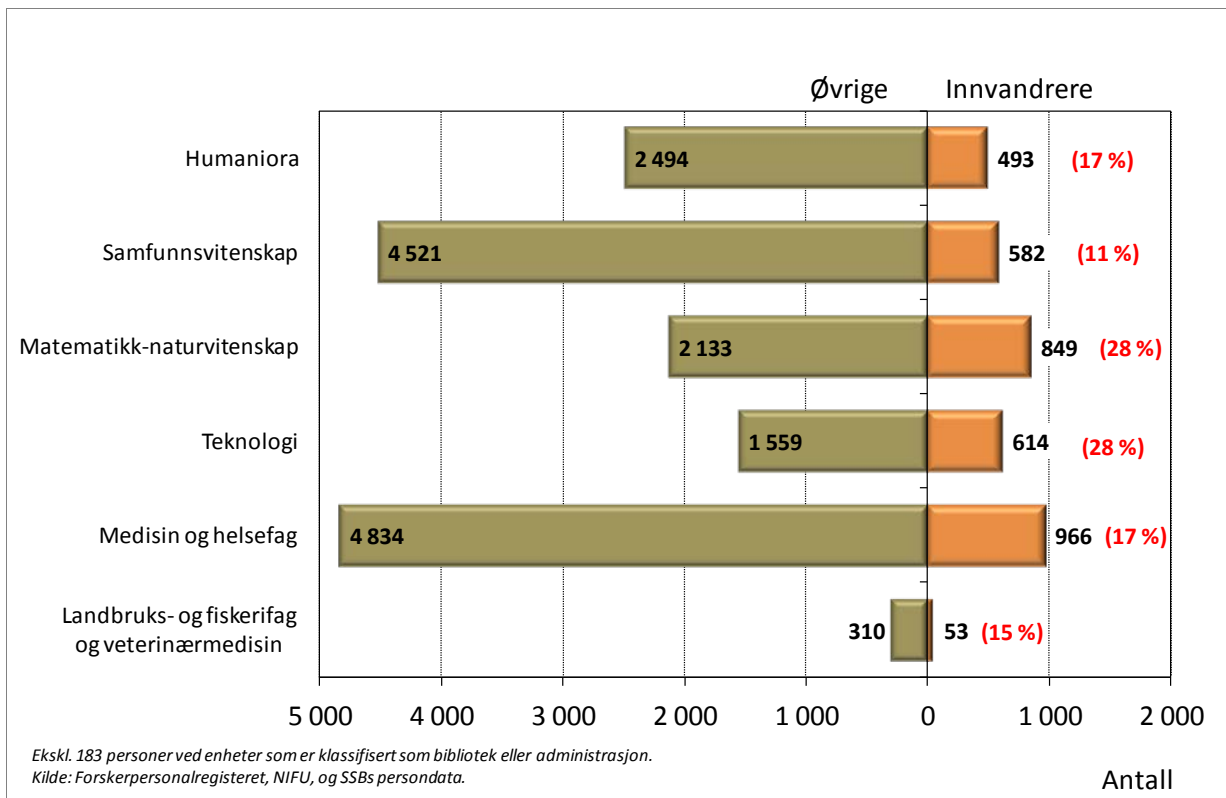
3.3 Universitets- og høyskolesektoren 2007

Av det samlede vitenskapelige personalet i universitets- og høyskolesektoren har vi data om innvandringsbakgrunn for om lag 19 600, eller 99 prosent av alle. Nærmere 3600 av disse, eller 18,2 prosent, var innvandrere (eller norskfødte med innvandrerforeldre).

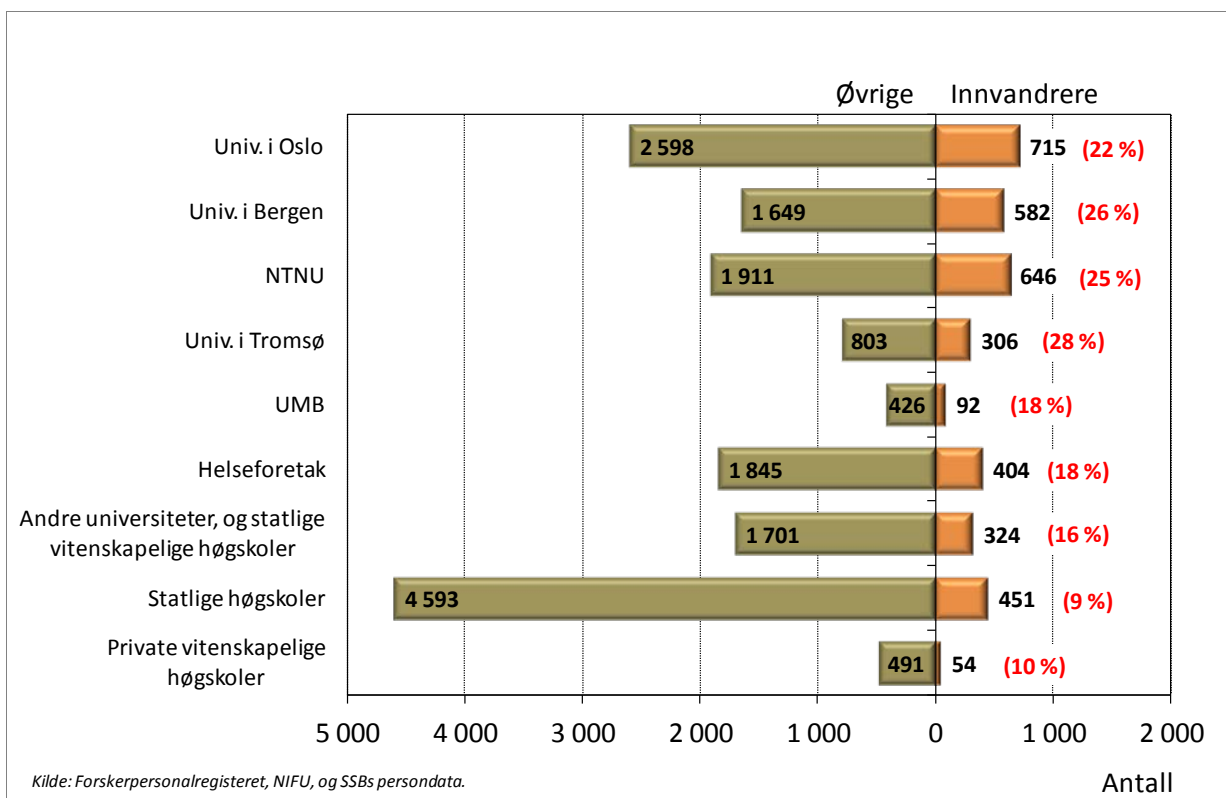
Innvandrerne var sterkest representert i fagområdene *matematikk-naturvitenskap* og *teknologi*, der de utgjorde 28 prosent av forskerbestanden i 2007. Lavest innvandrerandel hadde *samfunnsvitenskap* med 11 prosent, se Figur 25.

Ser vi på lærestedene, hadde Universitetet i Tromsø, Universitetet i Bergen og NTNU størst andel innvandrere i det vitenskapelige personalet. Ved disse lærestedene var hver fjerde vitenskapelig ansatt innvandrer i 2007, se Figur 26. Den laveste innvandrerandelen hadde statlige høyskoler med 9 prosent.

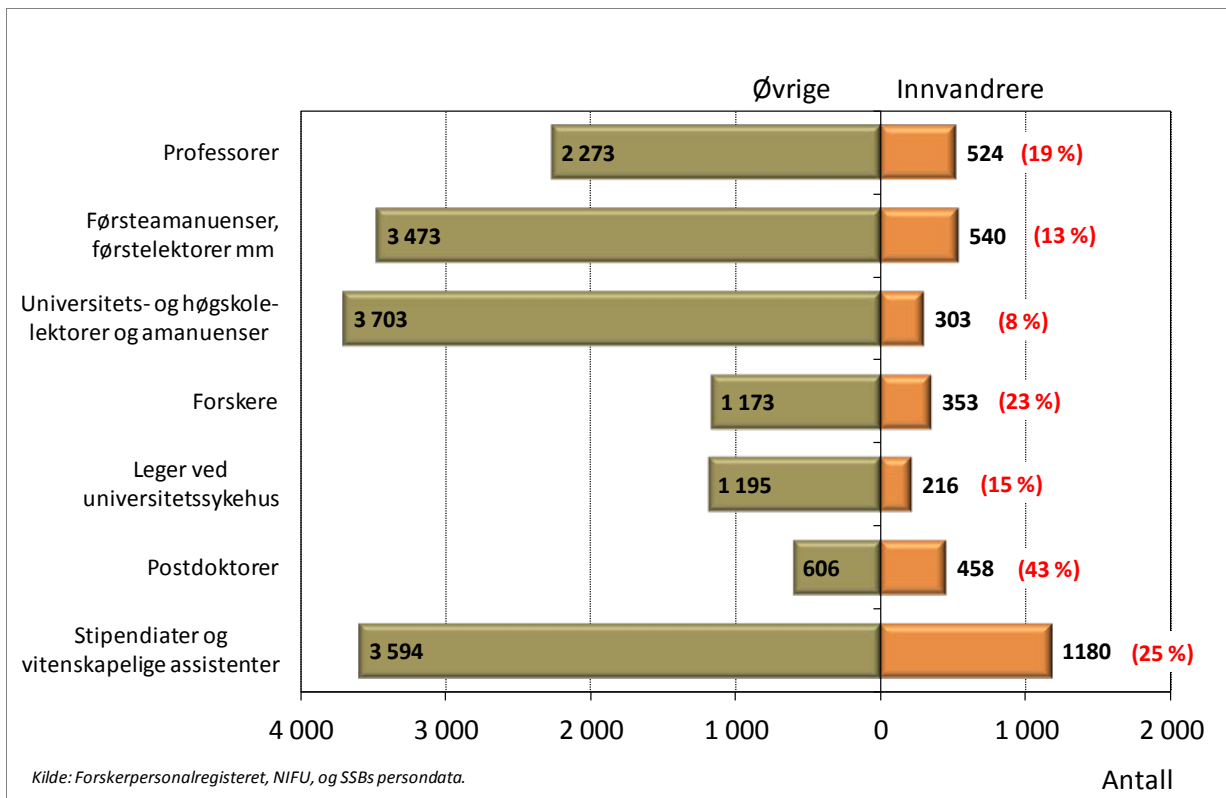
I 2007 var innvandrere spesielt sterkt representert blant postdoktorene, der mer enn to av fem hadde innvandrerbakgrunn. Hver fjerde forskerkrutt var innvandrer, mens i det faste personalet var innvandrerne sterkere representert jo høyere opp i stillingshierarkiet man kommer. Hver femte professor hadde innvandrerbakgrunn i 2007, se Figur 27.

Figur 25 Innvandringsbakgrunn blant alt vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter fagområde.

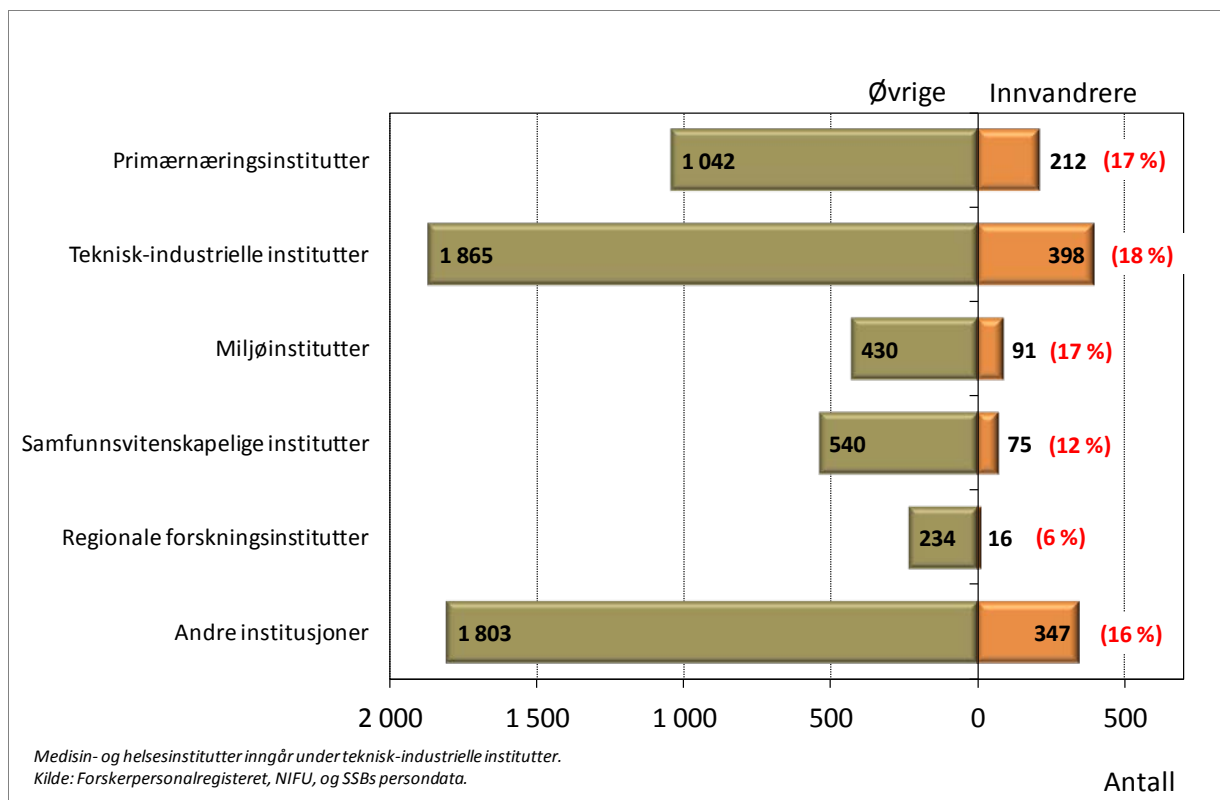
Figur 26 Innvandringsbakgrunn blant alt vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter lærested.

Figur 27 Innvandringsbakgrunn blant alt vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter personalgruppe.

3.4 Instituttsektoren 2007

I 2007 utgjorde innvandrerne 16 prosent av forskerne i instituttsektoren. Det var relativt liten forskjell på innvandringsandelen mellom instituttgruppene. *Samfunnsvitenskapelige institutter* og særlig de *regionale forskningsinstituttene* lå noe lavere enn gjennomsnittet, mens andelen var noe høyere enn gjennomsnittet ved de *teknisk-industrielle instituttene*, se Figur 28.

Figur 28 Innvandringsbakgrunn blant forskerpersonalet i instituttsektoren i 2007, etter instituttgruppe.

3.5 Innvandringskategorier

Av Tabell 7 framgår det at de fleste innvandrere blant forskerne i 2007 er født utenfor Norges grenser - bare noen få er født i Norge. Blant forskerne uten innvandrerbakgrunn er ni av ti født i Norge av norskfødte foreldre. Noen få har én utenlandskfødt forelder og enda færre er født i utlandet.

Tabell 7 Forskere/vitenskapelig personale i 2007 etter innvandringskategori og sektor.

Innvandringskategori	Sektor		Totalt
	Univ. og høgskole-sektoren	Institutt-sektoren	
Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre	3 574	1 139	4 713
<i>Innvandrere</i>	3 516	1 120	4 636
<i>Norskfødte med innvandrerforeldre</i>	58	19	77
Den øvrige befolkningen	16 017	5 914	21 931
<i>Født i Norge med to norskfødte foreldre</i>	14 777	5 474	20 251
<i>Norskfødte med én utenlandskfødt forelder</i>	821	289	1 110
<i>Utenlandsfødte med én norskfødt forelder</i>	170	57	227
<i>Utenlandsfødte med to norskfødte foreldre</i>	249	94	343
Ukjent	221	32	253
Totalt	19 812	7 085	26 897

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

4 Utlendinger blant doktorene

4.1 Avlagte doktorgrader ved norske læresteder

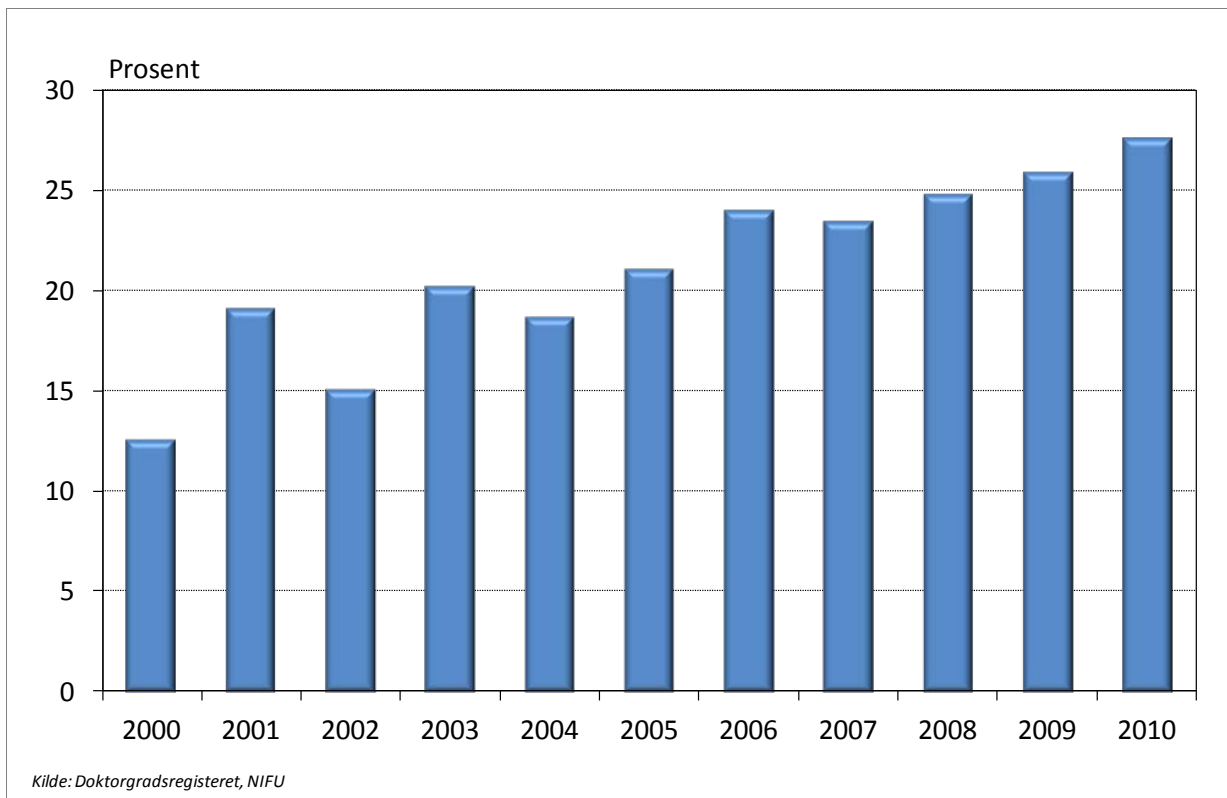
På begynnelsen av 1990-tallet ble færre enn 10 prosent av doktorgradene i Norge avlagt av personer med ikke-norsk statsborgerskap. I 2000 lå andelen på 12,5 prosent. Framover på 2000-tallet økte utlendingsandelen betydelig. I 2010 utgjorde andelen av doktorander som hadde ikke-norsk statsborgerskap på disputastidspunktet 27,5 prosent. Se Figur 29.

Nærmere to femtedeler av de ikke-norske statsborgere som avla en doktorgrad i perioden 2008-2010 kom fra andre nordiske land eller Vest- og Sør-Europa. Like mange (40 prosent) hadde statsborgerskap i asiatiske eller afrikanske land. Øst-europeiske land stod for 14 prosent av disputasene og Amerika for 6 prosent. Se Figur 30. Tyskland er det landet som har hatt flest doktorander de siste årene, fulgt av Kina, Sverige og Etiopia. Detaljert oversikt over statsborgerskap framgår av Tabell V 25 i Vedleggstabeller.

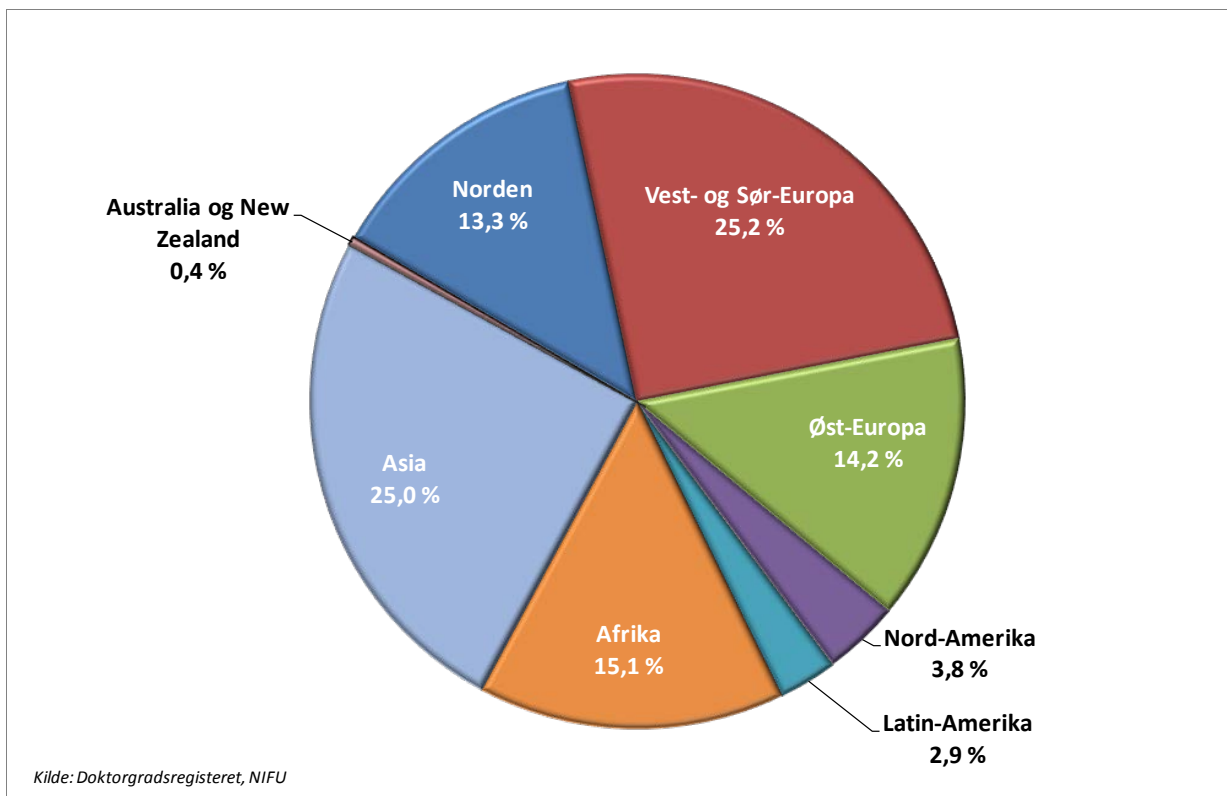
Kjønnsfordelingen varierer mellom regionene, se Figur 31. Mens det var flere kvinner enn menn blant doktorandene 2008-2010 fra de øvrige nordiske land og Øst-Europa, lå kvinneandelen på rundt 30 prosent blant doktorandene fra Asia, Afrika og Latin-Amerika. Kvinneandelen blant norske statsborgere var noe høyere enn blant ikke-norske – henholdsvis 47 og 40 prosent.

Doktorandene med ikke-norsk statsborgerskap er overrepresentert i matematikk-naturvitenskap og underrepresentert i samfunnsvitenskap, humaniora og medisin/helsefag. Mens 21 prosent av doktorandene med norsk statsborgerskap disputerte innenfor matematikk-naturvitenskap 2008-2010, var tilsvarende andel 31 prosent blant doktorandene med ikke-norsk statsborgerskap. 24 prosent av doktorandene med norsk statsborgerskap disputerte i et samfunnsvitenskapelig fag, mens her var andelen bare 14 prosent blant utlendingene. Figur 32 viser fagområdefordelingen av doktorander med ikke-norsk statsborgerskap 2008-2010.

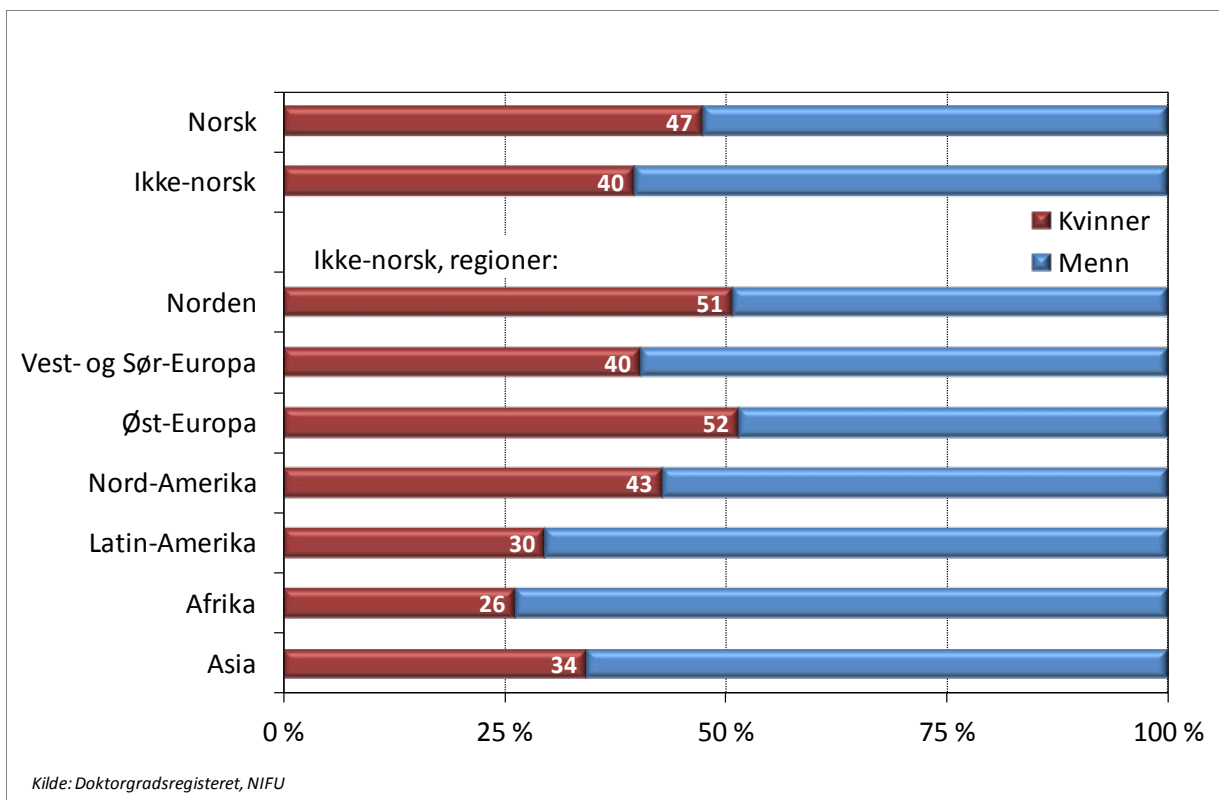
Blant lærestedene hadde Universitetet i Oslo det høyeste antallet doktorander med ikke-norsk statsborgerskap i treårsperioden 2008-2010, se Figur 33. *Andelen* med ikke-norsk statsborgerskap var imidlertid høyest ved UMB (39 prosent) og Universitetet i Bergen (32 prosent). Ved de andre universitetene lå utlendingsandelen rundt 25 prosent. Ved høyskolene lå andelen doktorander med ikke-norsk statsborgerskap på 17 prosent. For med detaljert statistikk, se Tabell V 26 og Tabell V 27 i Vedleggstabeller.

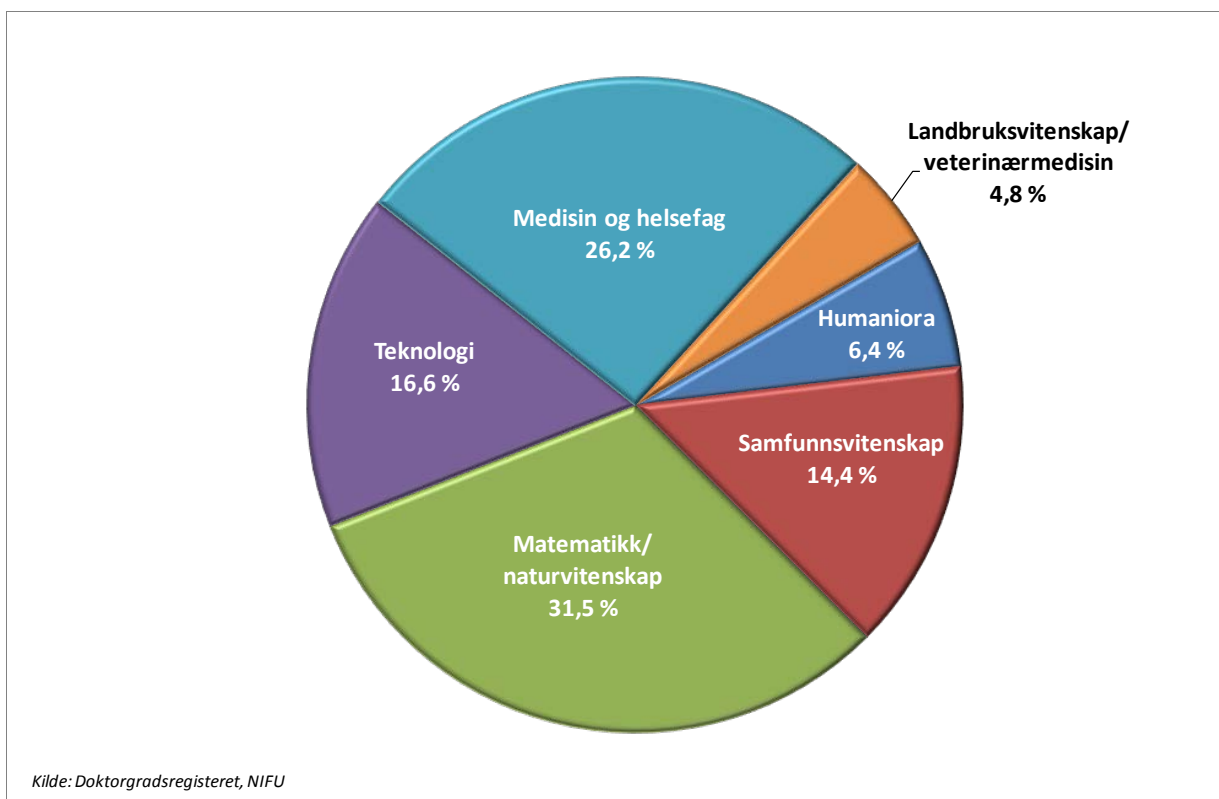
Figur 29 Prosentandel av doktorgradene 2000-2010 avlagt av personer med ikke-norsk statsborgerskap.

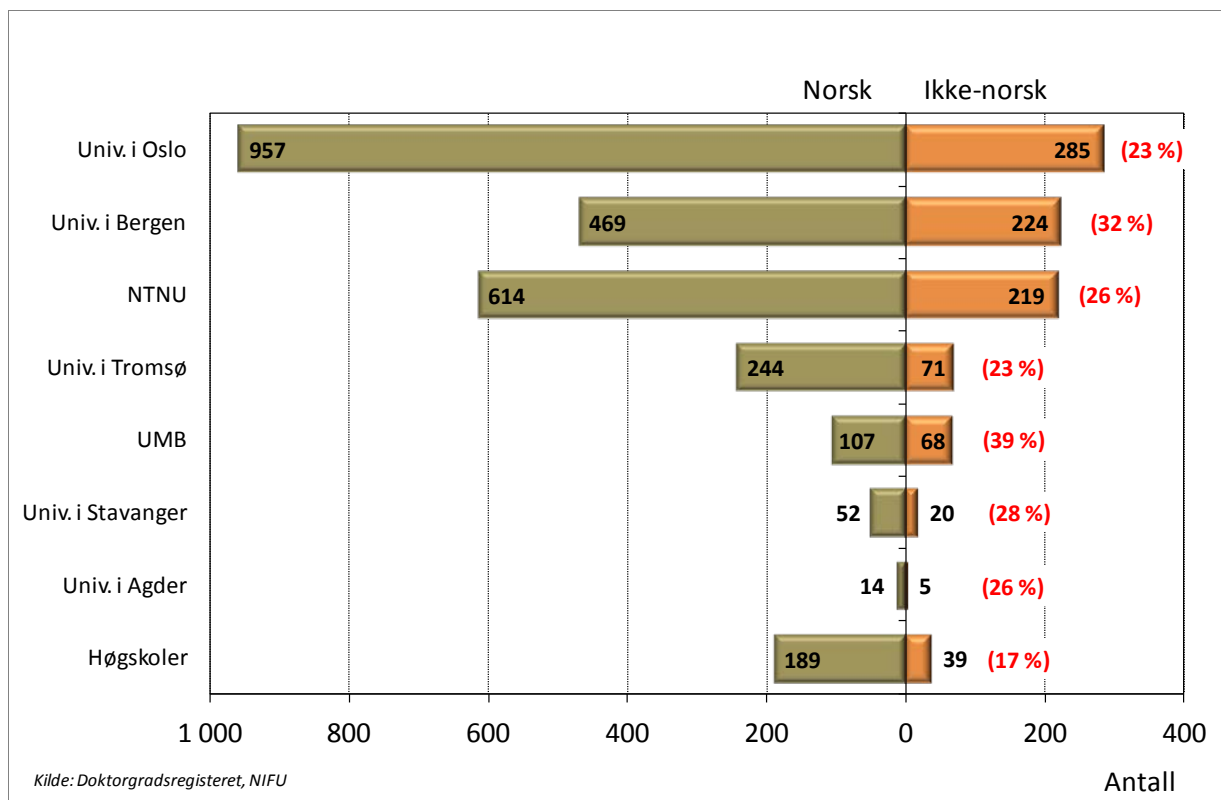
Figur 30 Doktorgrader 2008-2010 med ikke-norsk statsborgerskap etter region.

Figur 31 Doktorgrader 2008-2010 etter region for statsborgerskap og kjønn.

Figur 32 Doktorgrader 2008-2010 med ikke-norsk statsborgerskap etter fagområde.

Figur 33 Doktorgrader 2008-2010 etter statsborgerskap og lærested.

4.2 Doktorgrader i den norske befolkningen

I tidsrommet 2007-2009 har antallet personer med doktorgrad i den norske befolkningen under 70 år økt med om lag 1000 per år. Antallet i 2009 er anslått til lag 18 300.¹² Fire av fem har avlagt graden ved en norsk institusjon, mens én av fem har en utenlandsk doktorgrad.

Personer med ikke-norsk statsborgerskap står for 15 prosent av alt doktorgradsuttannet personale i Norge. Kvinneandelen blant utlendingene er 36 prosent mot 33 prosent blant dem med norsk statsborgerskap – det har sammenheng med at utlendingene er yngre.

Tabell 8 Personer med doktorgrad i den norske befolkningen under 70 år i 2009, etter statsborgerskap og sted for doktorgrad.

Doktorgrad avlagt i:	Statsborgerskap			Totalt	Prosent
	Norsk	Ikke-norsk	Ukjent		
Norge	13 625	1 231	3	14 859	81
Utlandet	1 868	1 537	13	3 418	19
Totalt	15 493	2 768	16	18 277	100
Prosent	85	15	0	100	

Kilde: CDH - registerdata fra NIFU og SSB. - Tallet for doktorgrader avlagt i utlandet bygger delvis på anslag.

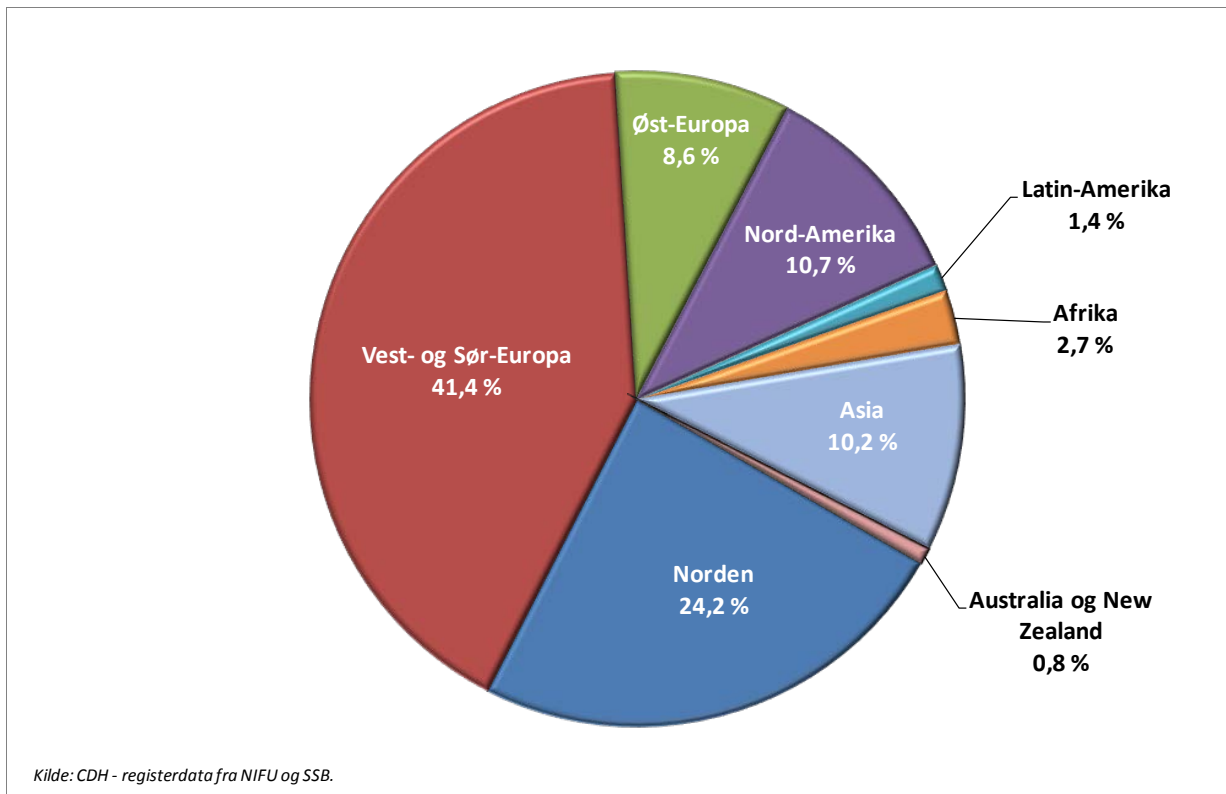
Utlendinger fra den "vestlige" verden står for hele 77 prosent av alt doktorgradsuttannet personale med utenlandsk statsborgerskap i den norske befolkningen i 2009, se Figur 34. Den vestlige verden er her definert som vest- eller søreuropeiske land eller USA, Canada, Australia og New Zealand.

¹² Datamaterialet i kap. 4.2 er hentet fra CDH-statistics for Norway. Report on the Norwegian collection of data on the Career of Doctorate Holders 2007-2009. Working paper 5/2011, NIFU.

Andelen fra Afrika, Asia og Øst-Europa er betydelig lavere enn disse regionenes andel av avlagte doktorgrader i Norge, se Figur 31.

En detaljert oversikt over hvilke land som er representert i den doktorgradsutdannede del av befolkningen, samt fordeling på kjønn, framgår av Tabell V 28 i Vedleggstabeller.

CDH-statistics for Norway, se fotnote 12, presenterer omfattende statistikk over doktorgradsutdannet personale ("doctorate holders") i den norske befolkning.

Figur 34 Personer med doktorgrad i den norske befolkningen under 70 år i 2009, etter region for statsborgerskap.

Datakilder og metode

Kartleggingen av forskerpersonalets statsborgerskap og innvandringsbakgrunn tar utgangspunkt i NIFUs Forskerpersonalregister, se særskilt beskrivelse. Statsborgerskap og innvandringsbakgrunn ligger ikke som standardopplysninger i registeret. Derfor måtte det foretas en kobling mot SSBs persondata hvor denne informasjonen foreligger.

En slik kobling er foretatt for flere komplette årganger av Forskerpersonalregisteret, men bare en begrenset del av materialet er lagt til grunn for denne rapporten.

Det ble etablert en fil bestående av personer i alle årganger i Forskerpersonalregisteret 1991-2008, i alt 67838 records. (I tidsrommet 1991-2007 ble Forskerpersonalregisteret oppdatert hvert annet år i oddetallsår. 2008-årgangen var ikke endelig på koblingstidspunktet.) Av disse hadde 66341 regulære fødselsnummer, 520 hadde D-nummer og 977 manglet gyldig fødselsnummer men hadde et lokalt ID-nummer i Forskerpersonalregisteret. En fil med regulære fødselsnummer ble koblet mot SSBs dataregistre. Av 66341 records i filen ble 60692 gjenfunnet i SSBs personregisterdata i ett eller flere år i tidsrommet 1975-2009, mens 5649 ikke ble gjenfunnet. For den første gruppen fikk vi opplysning om statsborgerskap for hvert enkelt år de var registrert. For den sistnevnte gruppen, samt for de med D-nummer og lagede nummer – i alt 7146 personer – manglet opplysning om statsborgerskap. Koblingen resulterte således i at 89,5 prosent av personalet i utgangsfilen har opplysning om land for statsborgerskap og evt. endringer i statsborgerskapet innenfor tidsrommet for registrering i Forskerpersonalregisteret 1991- 2008. Dette kan betegnes som sikre opplysninger gitt at SSBs registrering av statsborgerskap er pålitelig.

For personalet med D-nummer og lagede nummer har vi anslått hvor mange som med høy sannsynlighet har hhv norsk og ikke-norsk statsborgerskap. Anslaget bygger primært på navnelister og gir naturlig nok ikke så sikre tall som datakoblingen.

Anslag for statsborgerskap er usikrere og i større grad basert på skjønn for de 5649 som ikke er gjenfunnet ved koblingen, siden de koblede data er anonymisert (navn og fødselsnummer fjernet). Det kan være ulike grunner til at statsborgerskap ikke er registrert i SSBs data. Bosetting i et annet land samtidig som man har tilknytning til en forskningsinstitusjon i Norge, er én forklaring.

I denne rapporten er en avgrenset del av materialet lagt til grunn. Hoveddelen av analysen bygger på personalet i 2007, mens tidsseriedataene også omfatter årene 1997-2005. Videre begrenser analysen seg til det vitenskapelige personalet ved universiteter og høyskoler (høgskolelærere inngår ikke) og forskere i instituttsektoren. Teknisk-administrativt personale inngår ikke.

2007-dataene med vitenskapelig og faglig personale i universitets- og høyskolesektoren og forskere i instituttsektoren omfatter i alt 26897 personer, hvorav 26658 hadde regulære fødselsnummer og 239 D-nummer eller lagede nummer. For 26567 personer i 2007-årgangen, eller 98,8 prosent, foreligger opplysning om statsborgerskap fra SSBs, mens anslag er gjort for 330 personer (1,2 prosent).

Statsborgerskap kan endres, og i koblingsfilen har noen få personer ulike statsborgerskap på ulike tidspunkt. I dataene i denne analysen har vi tatt utgangspunktet i det statsborgerskap som er registrert på den enkelte i 2007.

Forskerpersonalregisteret

Forskerpersonalregisteret er en database over forskerpersonale ved universiteter, høyskoler, helseforetak, forskningsinstitutter og andre institusjoner med FoU, og inngår som en del av den nasjonale FoU-statistikken. Registeret omfatter ikke forskere i næringslivet, med unntak av enkelte professor II som har hovedstilling i næringslivet. Forskerpersonalregisteret brukes til beregning av utførte FoU-årsverk i universitets- og høyskolesektoren, som igjen danner grunnlag for beregning av lønn til UoH-lønnet personale i sektoren. Forskerpersonalregisteret inngår i den nasjonale FoU-statistikken.

Registeret inneholder data på individnivå og omfatter forskere/faglig personale som deltar i FoU samt høyere administrativt personale. Personene som er med i Forskerpersonalregisteret innehar en stilling som krever kompetanse på masternivå eller høyere. Stillingskoder benyttes til å identifisere forskere i universitets- og høyskolesektoren.

Forskerpersonalregisteret ble etablert i 1965, med data tilbake til 1961. Deretter foreligger data for 1965 og hvert år frem til 1970. Etter dette finnes data for 1972, 1974 og 1977. Fra 1977 til 2007 har Forskerpersonalregisteret blitt oppdatert annet hvert år, og fra 2007 oppdateres registeret årlig.

Forskerpersonalregisteret inneholder ansatte ved de ulike institusjonene pr. 1.10. Denne datoen er valgt fordi dette er samme dato som Statens Tjenestemannsregister bruker for sin innrapportering. Datamaterialet innhentes hovedsakelig direkte fra de forskningsutførende enhetene. Personaloversikter hentes fra lærestedene, helseforetakene og forskningsinstituttens sentrale administrasjoner. Dette suppleres med opplysninger direkte fra det enkelte institutt eller avdeling. I tillegg innhentes opplysninger fra NIFUs Doktorgradsregister og Akademikerregister, samt fra Norges forskningsråd og andre aktører, som Kreftforeningen.

Registeret er en viktig datakilde for forsknings- og utredningsoppdrag ved NIFU, blant annet rekrutteringsanalyser, analyser i ulike fag og sektorer, kvinneandeler, aldersstruktur, utdanningsbakgrunn og andel med doktorgrad, mobilitet blant forskerpersonalet, samt studier av fag- og fagområdefordelinger.

De viktigste opplysninger om den enkelte er:

- Navn
- Kjønn
- Fødselsdato
- Utdanning – grad, sted og år
- Evt. doktorgrad
- Arbeidssted (institusjon, fakultet, institutt, avdeling)
- Arbeidsstedets fagområde/fagdisiplin

Vedleggstabeller

Tabell V 1 Forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.

Statsborgerskap	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Norsk	90,4	89,1	88,8	88,2	86,5	83,9
Ikke-norsk	9,6	10,9	11,2	11,8	13,5	16,1
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(19 630)	(20 054)	(21 007)	(22 356)	(24 571)	(26 897)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Tabell V 2 Kvinnelige forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.

Statsborgerskap	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Norsk	89,8	88,7	88,6	87,8	86,6	84,4
Ikke-norsk	10,2	11,3	11,4	12,2	13,4	15,6
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(5 997)	(6 484)	(7 244)	(8 068)	(9 328)	(10 962)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Tabell V 3 Mannlige forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.

Statsborgerskap	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Norsk	90,6	89,3	88,9	88,4	86,4	83,6
Ikke-norsk	9,4	10,7	11,1	11,6	13,6	16,4
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(13 633)	(13 570)	(13 763)	(14 288)	(15 243)	(15 935)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Tabell V 4 Vitenskapelig personale i universitets- og høyskolesektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.

Statsborgerskap	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Norsk	89,7	88,5	88,3	87,7	85,7	83,2
Ikke-norsk	10,3	11,5	11,7	12,3	14,3	16,8
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(13 719)	(14 315)	(15 164)	(16 216)	(18 087)	(19 812)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Tabell V 5 Fast vitenskapelig personale i universitets- og høyskolesektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.

Statsborgerskap	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Norsk	91,1	90,6	91,0	90,8	89,7	88,9
Ikke-norsk	8,9	9,4	9,0	9,2	10,3	11,1
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(8 751)	(9 050)	(9 310)	(9 718)	(10 191)	(10 902)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Tabell V 6 Professorer i universitets- og høyskolesektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.

Statsborgerskap	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Norsk	87,7	87,0	86,9	85,6	84,1	82,4
Ikke-norsk	12,3	13,0	13,1	14,4	15,9	17,6
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(2 062)	(2 155)	(2 290)	(2 547)	(2 666)	(2 849)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Tabell V 7 Forskerpersonale i instituttsektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.

Statsborgerskap	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Norsk	91,8	90,6	90,0	89,5	88,7	85,9
Ikke-norsk	8,2	9,4	10,0	10,5	11,3	14,1
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(5 911)	(5 739)	(5 843)	(6 140)	(6 484)	(7 085)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Tabell V 8 Postdoktorer 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.

Statsborgerskap	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Norsk	72,4	67,4	71,8	71,4	68,8	57,3
Ikke-norsk	27,6	32,6	28,2	28,6	31,3	42,7
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(232)	(313)	(525)	(794)	(1 024)	(1 261)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Tabell V 9 Prosentandel av postdoktorene 1997-2007 med ikke-norsk statsborgerskap, etter fagområde.

Fagområde	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Humaniora	20,0	25,0	26,3	15,6	23,0	31,7
Samfunnsvitenskap	12,5	20,0	15,6	14,5	16,9	25,4
Matematikk-naturvitenskap	30,6	30,9	33,5	39,7	43,8	51,2
Teknologi	54,5	66,7	34,6	34,4	39,2	66,1
Medisin og helsefag	22,7	30,5	25,8	26,1	23,5	33,2
Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin	33,3	0,0	26,3	21,7	29,1	36,1
Totalt	27,6	32,6	28,2	28,6	31,3	42,7

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Tabell V 10 Forskningsstipendiater 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.

Statsborgerskap	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Norsk	88,3	85,3	84,3	83,5	80,4	76,5
Ikke-norsk	11,7	14,7	15,7	16,5	19,6	23,5
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(3 131)	(3 222)	(3 397)	(3 582)	(4 287)	(4 994)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Tabell V 11 Prosentandel av forskningsstipendiatene 1997-2007 med ikke-norsk statsborgerskap, etter fagområde.

Fagområde	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Humaniora	13,0	9,0	8,0	9,5	12,5	13,2
Samfunnsvitenskap	7,9	8,8	9,4	11,5	12,1	14,9
Matematikk-naturvitenskap	13,3	13,5	14,4	19,7	26,8	33,9
Teknologi	12,6	22,3	22,9	24,5	28,2	40,7
Medisin og helsefag	12,4	18,3	20,3	16,2	18,1	17,4
Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin	10,2	17,2	18,9	13,9	15,0	17,9
Totalt	11,7	14,7	15,7	16,5	19,6	23,5

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Tabell V 12 Forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.

Innvandringsstatus	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Innvandrere	10,9	12,4	12,5	13,3	15,2	17,7
Øvrige	89,1	87,6	87,5	86,7	84,8	82,3
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(19 499)	(19 945)	(20 843)	(22 211)	(24 436)	(26 644)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata. - Personer med ukjent status inngår ikke i tabellen.

Tabell V 13 Kvinnelige forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.

Innvandringsstatus	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Innvandrere	12,2	13,5	13,1	14,0	15,3	17,3
Øvrige	87,8	86,5	86,9	86,0	84,7	82,7
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(5 976)	(6 462)	(7 186)	(8 013)	(9 276)	(10 863)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata. - Personer med ukjent status inngår ikke i tabellen.

Tabell V 14 Mannlige forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.

Innvandringsstatus	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Innvandrere	10,3	11,8	12,2	13,0	15,2	18,0
Øvrige	89,7	88,2	87,8	87,0	84,8	82,0
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(13 523)	(13 483)	(13 657)	(14 198)	(15 160)	(15 781)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata. - Personer med ukjent status inngår ikke i tabellen.

Tabell V 15 Kvinneandel blant forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.

Innvandringsstatus	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Innvandrere	34,5	35,3	36,1	37,9	38,2	39,8
Øvrige	30,2	32,0	34,2	35,8	37,9	41,0
Totalt	30,6	32,4	34,5	36,1	38,0	40,8

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata. - Personer med ukjent status inngår ikke i tabellen.

Tabell V 16 Vitenskapelig personale i universitets- og høyskolesektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.

Innvandringsstatus	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Innvandrere	11,7	13,1	13,2	13,9	16,0	18,2
Øvrige	88,3	86,9	86,8	86,1	84,0	81,8
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(13 622)	(14 230)	(15 039)	(16 098)	(17 973)	(19 591)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata. - Personer med ukjent status inngår ikke i tabellen.

Tabell V 17 Fast vitenskapelig personale i universitets- og høyskolesektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.

Innvandringsstatus	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Innvandrere	10,6	11,2	10,8	11,1	12,1	12,6
Øvrige	89,4	88,8	89,2	88,9	87,9	87,4
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(8 708)	(9 014)	(9 267)	(9 671)	(10 141)	(10 816)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata. - Personer med ukjent status inngår ikke i tabellen.

Tabell V 18 Professorer i universitets- og høyskolesektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.

Innvandringsstatus	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Innvandrere	14,2	15,1	14,9	16,2	17,5	18,7
Øvrige	85,8	84,9	85,1	83,8	82,5	81,3
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(2 042)	(2 133)	(2 264)	(2 518)	(2 636)	(2 797)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata. - Personer med ukjent status inngår ikke i tabellen.

Tabell V 19 Forskerpersonale i instituttsektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.

Innvandringsstatus	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Innvandrere	9,1	10,5	10,8	11,9	13,0	16,1
Øvrige	90,9	89,5	89,2	88,1	87,0	83,9
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(5 877)	(5 715)	(5 804)	(6 113)	(6 463)	(7 053)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata. - Personer med ukjent status inngår ikke i tabellen.

Tabell V 20 Postdoktorer 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.

Innvandringsstatus	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Innvandrere	27,3	31,4	27,6	28,8	33,5	43,7
Øvrige	72,7	68,6	72,4	71,2	66,5	56,3
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(227)	(306)	(508)	(774)	(1 008)	(1 229)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata. - Personer med ukjent status inngår ikke i tabellen.

Tabell V 21 Prosentandel innvandrere blant postdoktorene 1997-2007, etter fagområde.

Fagområde	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Humaniora	..	25,0	24,3	14,5	20,8	29,1
Samfunnsvitenskap	25,0	20,0	17,8	15,9	19,4	26,4
Matematikk-naturvitenskap	30,1	29,8	30,2	38,5	44,3	52,4
Teknologi	54,5	65,6	36,5	34,1	44,6	65,2
Medisin og helsefag	17,0	29,0	26,4	28,3	28,4	36,5
Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin	23,5	20,0	27,6	36,1
Totalt	27,3	31,4	27,6	28,8	33,5	43,7

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Tabell V 22 Forskningsstipendiater 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.

Innvandringsstatus	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Innvandrere	12,7	16,2	17,0	17,7	21,2	25,0
Øvrige	87,3	83,8	83,0	82,3	78,8	75,0
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
(N)	(3 108)	(3 204)	(3 366)	(3 555)	(4 268)	(4 953)

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata. - Personer med ukjent status inngår ikke i tabellen.

Tabell V 23 Prosentandel innvandrere blant forskningsstipendiatene 1997-2007, etter fagområde.

Fagområde	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Humaniora	13,2	10,0	8,7	9,6	12,8	14,3
Samfunnsvitenskap	7,9	10,4	10,9	12,6	13,1	15,3
Matematikk-naturvitenskap	13,7	14,1	15,5	20,0	28,2	34,5
Teknologi	14,9	23,9	24,7	26,1	30,2	42,7
Medisin og helsefag	14,6	20,8	21,7	18,7	20,8	20,2
Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin	10,8	18,7	18,8	13,7	15,9	20,4
Totalt	12,7	16,2	17,0	17,7	21,2	25,0

Kilde: Forskerpersonalregisteret, NIFU, og SSBs persondata.

Tabell V 24 Doktorgrader 2000-2010 etter statsborgerskap på disputastidspunktet.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Norsk	566	548	628	577	636	675	688	789	937	851	858
Ikke-norsk	81	129	111	146	146	180	217	241	308	297	326
Totalt	647	677	739	723	782	855	905	1 030	1 245	1 148	1 184
Andel ikke-norsk	12,5	19,1	15,0	20,2	18,7	21,1	24,0	23,4	24,7	25,9	27,5

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V 25 Doktorgrader 2000-2010 med ikke-norsk statsborgerskap etter region og land.

Region/land	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Totalt
<i>Norden</i>	13	21	17	27	27	34	37	43	42	37	45	343
Danmark	4	6	7	6	9	11	10	12	12	14	9	100
Finland	1	2	-	2	1	1	4	7	5	4	7	34
Færøyene	1	2	-	-	1	-	-	-	1	1	2	8
Island	3	3	6	6	4	7	5	5	7	3	4	53
Sverige	4	8	4	13	12	15	18	19	17	15	23	148
<i>Vest- og Sør-Europa</i>	19	29	22	30	36	40	48	53	77	70	88	512
Belgia	-	-	-	-	1	2	3	5	1	-	2	14
Frankrike	1	3	1	4	5	9	6	7	8	10	19	73
Hellas	1	1	-	1	1	1	3	-	-	1	2	11
Irland	-	1	-	1	1	-	1	-	1	-	-	5
Italia	1	5	-	2	4	6	2	9	11	9	10	59
Luxembourg	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Malta	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2
Nederland	3	2	3	2	3	4	4	5	8	5	5	44
Portugal	-	-	-	1	-	-	-	2	2	1	-	6
Spania	2	-	1	-	3	1	2	2	3	6	5	25
Storbritannia	2	2	4	2	1	2	4	1	5	7	5	35
Sveits	-	1	1	-	-	1	-	-	2	1	2	8
Tyrkia	2	-	1	2	3	1	1	3	2	2	3	20
Tyskland	7	12	11	14	12	13	19	19	30	28	33	198
Østerrike	-	2	-	1	2	-	2	-	3	-	1	11
<i>Øst-Europa</i>	12	15	16	17	15	22	25	40	46	41	45	294
Albania	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	1	6
Bosnia-Hercegovina	1	-	2	-	-	1	-	2	4	2	3	15
Bulgaria	3	-	-	-	2	-	1	2	1	1	3	13
Estland	-	2	-	-	1	-	1	1	-	1	-	6
Hviterussland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Jugoslavia	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	3
Kroatia	-	-	-	-	-	1	-	-	2	1	1	5
Latvia	-	-	-	1	-	1	-	2	-	-	-	4
Litauen	3	1	4	-	1	3	3	4	-	1	2	22
Makedonia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Polen	1	1	-	3	1	2	2	2	6	4	4	26
Romania	-	4	1	-	3	4	3	2	6	6	8	37
Russland	2	5	6	7	1	4	8	15	14	9	12	83
Serbia/Montenegro	-	-	-	-	-	-	1	2	6	2	4	15
Slovakia	-	-	-	-	1	-	2	4	1	-	1	9
Slovenia	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Tsjekia	1	1	1	3	2	1	1	1	2	3	-	16
Tsjekkoslovakia	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Ukraina	-	1	1	1	1	-	-	-	1	4	2	11
Ungarn	1	-	1	-	2	3	3	1	3	2	2	18
<i>Nord-Amerika</i>	4	3	5	6	5	7	8	7	11	12	12	80
Canada	1	1	1	-	1	3	2	1	4	4	1	19
Jamaica	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
USA	3	2	4	5	4	4	6	6	7	8	11	60
<i>Latin-Amerika</i>	2	1	6	4	3	3	6	6	3	11	13	58
Argentina	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	2	5
Bolivia	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Brasil	2	-	1	-	1	2	1	2	2	-	2	13
Chile	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	3	6

forts.

Tabell V 25 forts.

Region/land	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Totalt
Colombia	-	-	1	-	-	1	1	1	-	1	-	5
Costa Rica	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	1	4
Cuba	-	-	1	-	1	-	-	1	-	1	-	4
Ecuador	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2
El Salvador	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Guatemala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Mexico	-	-	2	-	1	-	1	1	-	2	2	9
Nicaragua	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	3
Panama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Peru	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Venezuela	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Afrika	15	27	17	31	30	37	38	42	54	46	41	378
Botswana	-	-	-	1	1	1	-	-	1	-	-	4
Egypt	-	2	2	2	-	-	2	1	2	2	1	14
Eritrea	1	2	-	1	-	-	-	1	1	-	-	6
Etiopia	4	10	9	9	11	11	6	12	14	12	19	117
Gambia	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	2
Ghana	5	-	1	2	4	3	1	4	3	1	2	26
Kamerun	-	1	-	1	-	2	-	1	1	3	1	10
Kenya	-	-	-	-	1	-	3	1	2	3	2	12
Kongo	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	2
Madagaskar	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	2
Malawi	-	-	-	-	-	1	1	-	2	1	1	6
Mali	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	3
Marokko	-	-	1	2	-	-	-	-	1	1	-	5
Mauritania	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Mosambik	-	-	-	-	1	2	1	-	2	2	-	8
Namibia	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	2
Nigeria	-	1	-	1	2	1	-	3	-	3	1	12
Somalia	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	4
Sudan	2	1	-	2	1	2	-	1	1	-	2	12
Sør-Afrika	-	-	-	1	-	-	2	2	1	1	-	7
Tanzania	-	6	2	1	4	4	8	6	17	7	6	61
Uganda	1	2	-	5	3	5	5	4	2	6	3	36
Zambia	1	-	-	-	-	-	1	2	1	-	-	5
Zimbabwe	1	2	1	-	1	2	6	3	2	1	2	21
Asia	15	33	28	31	29	36	54	49	74	80	79	508
Afghanistan	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Bangladesh	2	-	2	1	-	1	-	3	2	3	2	16
Det Palestinske omr.	1	-	1	3	1	1	2	-	2	2	2	15
Filippinene	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2
India	1	3	6	5	4	4	8	8	17	12	10	78
Indonesia	-	1	-	-	-	1	-	-	1	1	6	10
Irak	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	-	5
Iran	-	2	1	3	3	3	6	12	10	11	13	64
Israel	-	2	1	-	-	1	1	1	-	2	-	8
Japan	-	1	-	-	-	1	1	1	1	-	1	6
Jemen	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2
Jordan	1	1	-	1	-	-	-	-	1	1	2	7
Kambodsja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Kasakhstan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Kina	4	15	13	10	18	15	19	14	24	20	20	172

forts.

Tabell V 25 forts.

Region/land	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Totalt
Kuwait	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Libanon	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	4
Malaysia	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	-	4
Maldivene	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Myanmar	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Nepal	-	-	-	3	2	2	5	5	2	2	4	25
Pakistan	1	1	2	-	-	-	3	-	2	6	6	21
Singapore	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	2
Sri Lanka	4	4	1	2	1	3	2	1	2	2	4	26
Sør-Korea	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Tadsjikistan	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Taiwan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Thailand	-	1	-	-	-	-	-	-	2	1	1	5
Tibet	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2
Usbekistan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Vietnam	-	1	-	1	-	2	4	2	2	5	4	21
<i>Australia og N. Zealand</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>3</i>	<i>9</i>
Australia	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	5
New Zealand	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	4
Totalt	81	129	111	146	146	180	217	241	308	297	326	2 182

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V 26 Doktorgrader 2000-2010 med ikke-norsk statsborgerskap etter lærested.

Lærested	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Univ. i Oslo	22	26	20	41	48	55	55	56	95	90	100
Univ. i Bergen	25	36	24	32	30	41	47	61	75	75	74
NTNU	21	37	38	47	38	44	66	63	83	69	67
Univ. i Tromsø	5	12	6	8	12	21	19	29	19	26	26
UMB	5	12	16	14	9	10	15	18	23	16	29
Univ. i Stavanger	1	-	1	-	1	-	4	4	2	10	8
Univ. i Agder	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	3
Høgskoler	2	6	6	4	8	9	10	10	11	9	19
Totalt	81	129	111	146	146	180	217	241	308	297	326

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V 27 Prosentandel av doktorgradene 2000-2010 avlagt av personer med ikke-norsk statsborgerskap, etter lærested.

Lærested	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Univ. i Oslo	9,5	11,2	8,7	17,5	18,0	17,2	18,8	16,3	21,8	23,0	24,1
Univ. i Bergen	21,9	27,7	15,2	20,9	19,0	26,1	26,3	30,2	32,2	33,6	31,2
NTNU	11,2	21,3	18,7	24,1	19,9	20,2	27,0	24,5	26,4	26,6	25,8
Univ. i Tromsø	9,8	19,4	10,9	14,0	17,1	35,0	31,7	29,0	18,3	22,6	27,1
UMB	15,6	33,3	29,1	31,8	22,5	20,4	31,3	38,3	34,3	32,7	49,2
Univ. i Stavanger	30,8	22,2	16,7	34,5	25,8
Univ. i Agder
Høgskoler	6,7	14,3	17,1	10,5	14,8	19,6	15,6	16,7	14,5	12,3	24,1
Totalt	12,5	19,1	15,0	20,2	18,7	21,1	24,0	23,4	24,7	25,9	27,5

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU - ..=N<10

Tabell V 28 Personer med doktorgrad i den norske befolkningen under 70 år i 2009, etter statsborgerskap og kjønn.

Region/land	Menn	Kvinner	Totalt
<i>Norden</i>	407	263	670
Danmark	151	98	249
Finland	23	45	68
Island	27	16	43
Sverige	206	104	310
<i>Vest- og Sør-Europa</i>	764	383	1147
Belgia	19	12	31
Frankrike	71	40	111
Hellas	4	8	12
Irland	13	5	18
Italia	29	28	57
Malta	-	1	1
Nederland	77	37	114
Portugal	6	4	10
Spania	14	20	34
Storbritannia	184	55	239
Sveits	17	11	28
Tyrkia	3	1	4
Tyskland	310	150	460
Østerrike	17	11	28
<i>Øst-Europa</i>	117	122	239
Albania	1	1	2
Bosnia-Hercegovina	-	1	1
Bulgaria	3	4	7
Estland	1	6	7
Hviterusland	-	2	2
Kroatia	7	-	7
Latvia	3	3	6
Litauen	2	11	13
Polen	15	16	31
Romania	10	12	22
Russland	47	35	82
Serbia/Montenegro	4	8	12
Slovakia	1	4	5
Slovenia	-	2	2
Tsjekia	8	9	17
Ukraina	7	-	7
Ungarn	8	8	16
<i>Nord-Amerika</i>	180	115	295
Canada	29	24	53
USA	151	91	242
<i>Latin-Amerika</i>	28	10	38
Argentina	2	2	4
Brasil	5	4	9
Chile	7	1	8
Colombia	2	1	3
Costa Rica	2	-	2
El Salvador	1	-	1
Guatemala	1	-	1
Mexico	3	1	4
Nicaragua	1	-	1
Panama	-	1	1
Peru	3	-	3
Venezuela	1	-	1

forts.

Tabell V 28 forts.

Region/land	Menn	Kvinner	Totalt
<i>Afrika</i>	<i>58</i>	<i>16</i>	<i>74</i>
Botswana	1	-	1
Egypt	4	1	5
Eritrea	4	-	4
Etiopia	13	1	14
Gambia	1	-	1
Ghana	7	-	7
Kamerun	2	1	3
Kenya	3	1	4
Madagaskar	1	-	1
Marokko	2	1	3
Namibia	-	1	1
Nigeria	4	-	4
Somalia	-	1	1
Sudan	3	1	4
Sør-Afrika	3	1	4
Tanzania	5	1	6
Uganda	3	4	7
Zambia	1	1	2
Zimbabwe	1	1	2
<i>Asia</i>	<i>197</i>	<i>86</i>	<i>283</i>
Afghanistan	2	-	2
Aserbajdsjan	1	-	1
Bangladesh	8	-	8
Filippinene	1	-	1
India	41	9	50
Indonesia	5	-	5
Irak	7	3	10
Iran	27	4	31
Israel	9	2	11
Japan	1	5	6
Jemen	1	-	1
Jordan	1	1	2
Kasakhstan	-	1	1
Kina	57	41	98
Kypros	1	1	2
Libanon	1	-	1
Malaysia	3	1	4
Myanmar	1	-	1
Nepal	7	-	7
Pakistan	6	1	7
Singapore	-	1	1
Sri Lanka	5	2	7
Sør-Korea	3	2	5
Tadsjikistan	1	-	1
Taiwan	-	1	1
Thailand	2	6	8
Usbekistan	1	-	1
Vietnam	5	5	10
<i>Australia og N. Zealand</i>	<i>15</i>	<i>7</i>	<i>22</i>
Australia	10	5	15
New Zealand	5	2	7
Totalt	1 766	1 002	2 768

Kilde: CDH - registerdata fra NIFU og SSB.

Tabell- og figuroversikt

Tabeller i teksten

Tabell 1	Statsborgerskap blant forskere i Norge i 2007, totalt og per sektor.	15
Tabell 2	Forskere/vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren i 2007 etter statsborgerskap og innvandringsstatus. Prosent.	17
Tabell 3	Kvinneandel blant forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.	19
Tabell 4	Utenlandske forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter region for statsborgerskap. Antall.	20
Tabell 5	Utenlandske forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter region for statsborgerskap. Prosent.	20
Tabell 6	Hyppigst forekommende land for statsborgerskap blant utenlandske forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007. Rangering av '20 på topp' i 2007 samt rang i tidligere år.	21
Tabell 7	Forskere/vitenskapelig personale i 2007 etter innvandringskategori og sektor.	39
Tabell 8	Personer med doktorgrad i den norske befolkningen under 70 år i 2009, etter statsborgerskap og sted for doktorgrad.	43

Figurer

Figur 1	Prosentandel med ikke-norsk statsborgerskap blant forskere og i hele befolkningen 1997-2007.	15
Figur 2	Statsborgerskap blant forskere i Norge i 2007, totalt og per sektor. Prosent.	16
Figur 3	Prosentandel innvandrere blant forskere og i hele befolkningen 1997-2007.	17
Figur 4	Forskere med ikke-norsk statsborgerskap ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007. Antall og prosentandel av alle forskere.	18
Figur 5	Andel med ikke-norsk statsborgerskap blant forskerpersonalet ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007.	19
Figur 6	Andel med ikke-norsk statsborgerskap blant postdoktorer og stipendiater 1997-2007.	22
Figur 7	Andel med ikke-norsk statsborgerskap blant stipendiater og postdoktorer i de ulike fagområder i 2007.	22
Figur 8	Statsborgerskap blant alt vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter personalgruppe.	23
Figur 9	Statsborgerskap blant alt vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter fagområde.	24
Figur 10	Statsborgerskap blant fast vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter fagområde.	24
Figur 11	Statsborgerskap blant stipendiater ved universiteter og høyskoler i 2007, etter fagområde.	25
Figur 12	Statsborgerskap blant postdoktorer ved universiteter og høyskoler i 2007, etter fagområde.	26
Figur 13	Statsborgerskap blant alt vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter lærested.	27
Figur 14	Statsborgerskap blant fast vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter lærested.	27
Figur 15	Statsborgerskap blant forskningsstipendiater ved universiteter og høyskoler i 2007, etter lærested.	28
Figur 16	Statsborgerskap blant postdoktorer ved universiteter og høyskoler i 2007, etter lærested.	29

Figur 17	Statsborgerskap blant postdoktorer i MNT-fagene ved universiteter og høyskoler i 2007, etter fagfelt.	29
Figur 18	Andel utlendinger i de ulike aldersgrupper av vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007.....	30
Figur 19	Vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007 etter statsborgerskap.....	31
Figur 20	Utenlandsk vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007 etter statsborgerskap og stillingsgruppe.	31
Figur 21	Statsborgerskap blant forskerpersonalet i instituttsektoren i 2007, etter instituttgruppe.....	32
Figur 22	Forskerpersonale i instituttsektoren i 2007 etter statsborgerskap.	33
Figur 23	Innvandrere blant forskerne ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007. Antall og prosentandel av alle.	35
Figur 24	Andel innvandrere blant forskerpersonalet ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007.....	36
Figur 25	Innvandringsbakgrunn blant alt vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter fagområde.	37
Figur 26	Innvandringsbakgrunn blant alt vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter lærested.	37
Figur 27	Innvandringsbakgrunn blant alt vitenskapelig personale ved universiteter og høyskoler i 2007, etter personalgruppe.	38
Figur 28	Innvandringsbakgrunn blant forskerpersonalet i instituttsektoren i 2007, etter instituttgruppe.....	39
Figur 29	Prosentandel av doktorgradene 2000-2010 avlagt av personer med ikke-norsk statsborgerskap.....	41
Figur 30	Doktorgrader 2008-2010 med ikke-norsk statsborgerskap etter region.	41
Figur 31	Doktorgrader 2008-2010 etter region for statsborgerskap og kjønn.....	42
Figur 32	Doktorgrader 2008-2010 med ikke-norsk statsborgerskap etter fagområde.....	42
Figur 33	Doktorgrader 2008-2010 etter statsborgerskap og lærested.....	43
Figur 34	Personer med doktorgrad i den norske befolkningen under 70 år i 2009, etter region for statsborgerskap.	44

Vedleggstabeller

Tabell V 1	Forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.	47
Tabell V 2	Kvinnelige forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.....	47
Tabell V 3	Mannlige forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.....	47
Tabell V 4	Vitenskapelig personale i universitets- og høyskolesektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.	47
Tabell V 5	Fast vitenskapelig personale i universitets- og høyskolesektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.....	47
Tabell V 6	Professorer i universitets- og høyskolesektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.	48
Tabell V 7	Forskerpersonale i instituttsektoren 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.	48
Tabell V 8	Postdoktorer 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.....	48
Tabell V 9	Prosentandel av postdoktorene 1997-2007 med ikke-norsk statsborgerskap, etter fagområde.....	48
Tabell V 10	Forskningsstipendiatene 1997-2007 etter statsborgerskap. Prosent.	48
Tabell V 11	Prosentandel av forskningsstipendiatene 1997-2007 med ikke-norsk statsborgerskap, etter fagområde.	49

Tabell V 12	Forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.....	49
Tabell V 13	Kvinnelige forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.	49
Tabell V 14	Mannlige forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.	49
Tabell V 15	Kvinneandel blant forskere ved universiteter og høyskoler og i instituttsektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.	49
Tabell V 16	Vitenskapelig personale i universitets- og høyskolesektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.....	50
Tabell V 17	Fast vitenskapelig personale i universitets- og høyskolesektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.	50
Tabell V 18	Professorer i universitets- og høyskolesektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.....	50
Tabell V 19	Forskerpersonale i instituttsektoren 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.	50
Tabell V 20	Postdoktorer 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.	50
Tabell V 21	Prosentandel innvandrere blant postdoktorene 1997-2007, etter fagområde.	51
Tabell V 22	Forskningsstipendiater 1997-2007 etter innvandringsstatus. Prosent.....	51
Tabell V 23	Prosentandel innvandrere blant forskningsstipendiatene 1997-2007, etter fagområde.	51
Tabell V 24	Doktorgrader 2000-2010 etter statsborgerskap på disputastidspunktet.....	51
Tabell V 25	Doktorgrader 2000-2010 med ikke-norsk statsborgerskap etter region og land.	52
Tabell V 26	Doktorgrader 2000-2010 med ikke-norsk statsborgerskap etter lærested.	54
Tabell V 27	Prosentandel av doktorgradene 2000-2010 avlagt av personer med ikke-norsk statsborgerskap, etter lærested.	54
Tabell V 28	Personer med doktorgrad i den norske befolkningen under 70 år i 2009, etter statsborgerskap og kjønn.....	55

Tables and figures

Tables and figures in this report are presented in Norwegian only. To provide help to non-Norwegian readers to understand and interpret the tables and figures, we present an English version of the *titles*.

Tables in the text

Table 1	Citizenship among researchers in Norway in 2007.	15
Table 2	Researchers in the higher education sector and institute sector in 2007, by citizenship and immigrant status.	16
Table 3	Percentage of women among researchers in the higher education sector and institute sector, 1997-2007, by citizenship.	18
Table 4	Foreign researchers in the higher education sector and institute sector, 1997-2007, by region of citizenship (actual numbers).	19
Table 5	Foreign researchers in the higher education sector and institute sector, 1997-2007, by region of citizenship (percentages).	19
Table 6	Most frequent countries of citizenship among foreign researchers in the higher education sector and institute sector, 1997-2007. Ranking of '20 on top' in 2007 and ranking in previous years.	20
Table 7	Researchers in 2007 by immigrant category and sector.	39
Table 8	Doctorate holders with age below 70 in the Norwegian population in 2009, by citizenship and place of doctorate award (Norway, abroad).	43

Figures

Figure 1	Percentage with non-Norwegian citizenship among researchers and the total population 1997-2007.	12
Figure 2	Citizenship among researchers in Norway in 2007, total and per sector (percentages).	
Figure 3	Percentage of immigrants among researchers and the total population, 1997-2007.	14
Figure 4	Researchers with non-Norwegian citizenship in the higher education sector and institute sector, 1997-2007. Actual numbers and percentage of all researchers.	15
Figure 5	Percentage with non-Norwegian citizenship among researchers in the higher education sector and institute sector, 1997-2007.	16
Figure 6	Percentage with non-Norwegian citizenship among post doc.s and PhD fellows, 1997-2007.	19
Figure 7	Percentage with non-Norwegian citizenship among PhD fellows and post doc.s across different fields of science, 2007.	19
Figure 8	Citizenship among all researchers in the higher education sector in 2007, by personnel category.	20
Figure 9	Citizenship among all researchers in the higher education sector in 2007, by field of science.	21
Figure 10	Citizenship among tenured researchers in the higher education sector in 2007, by field of science.	21
Figure 11	Citizenship among PhD fellows in the higher education sector in 2007, by field of science.	22
Figure 12	Citizenship among post doc.s in the higher education sector in 2007, by field of science.	23
Figure 13	Citizenship among all researchers in the higher education sector in 2007, by institution.	24
Figure 14	Citizenship among tenured researchers in the higher education sector in 2007, by institution.	24

Figure 15	Citizenship among PhD fellows in the higher education sector in 2007, by institution.	25
Figure 16	Citizenship among post doc.s in the higher education sector in 2007, by institution.	26
Figure 17	Citizenship among post doc.s in natural sciences and technolgy in the higher education sector in 2007, by discipline.	26
Figure 18	Percentage of foreigners in different age cohorts of researchers in the higher education sector, in 2007.	27
Figure 19	Researchers in the higher education sector in 2007 by citizenship.	28
Figure 20	Foreign researchers in the higher education sector in 2007 by citizenship and position.	28
Figure 21	Citizenship among researchers in the institute sector in 2007, by type of institute.	29
Figure 22	Researchers in the institute sector in 2007 by citizenship.	30
Figure 23	Immigrants among researchers in the higher education sector and institute sector 1997-2007.	32
Figure 24	Percentage immigrants among researchers in the higher education sector and institute sector 1997-2007.	33
Figure 25	Immigrant background among researchers in the higher education sector in 2007, by field of science.	34
Figure 26	Immigrant background among researchers in the higher education sector in 2007, by institution.	34
Figure 27	Immigrant background among researchers in the higher education sector in 2007, by personnel category.	35
Figure 28	Immigrant background among researchers in the institute sector in 2007, by institute type.	36
Figure 29	Percentage of doctoral degrees awarded 2000-2010 to persons holding non-Norwegian citizenship.	38
Figure 30	Doctoral degrees 2008-2010 to those with non-Norwegian citizenship, by region.	38
Figure 31	Doctoral degrees 2008-2010 by region of citizenship and gender.	39
Figure 32	Doctoral degrees 2008-2010 to those with non-Norwegian citizenship, by field of science.	39
Figure 33	Doctoral degrees 2008-2010 by citizenship and institution.	40
Figure 34	Doctorate holders with age below 70 in the Norwegian population in 2009, by region of citizenship.	44

Attachment tables

Table V 1	Researchers in the higher education sector and institute sector, 1997-2007, by citizenship (percentages).	45
Table V 2	Female researchers in the higher education sector and institute sector, 1997-2007, by citizenship. (Percentages).	45
Table V 3	Male researchers in the higher education sector and institute sector, 1997-2007, by citizenship. (Percentages).	45
Table V 4	Researchers in the higher education sector, 1997-2007, by citizenship. (Percentages).	45
Table V 5	Tenured researchers in the higher education sector, 1997-2007, by citizenship. (Percentages).	45
Table V 6	Professors in higher education sector, 1997-2007, by citizenship. (Percentages).	46
Table V 7	Researchers in institute sector, 1997-2007, by citizenship. (Percentages).	46
Table V 8	Post.doc.s, 1997-2007, by citizenship. (Percentages).	46
Table V 9	Percentage of post.doc.s in 1997-2007 holding non-Norwegian citizenship, by field of science.	46

Table V 10	PhD fellows, 1997-2007, by citizenship. (Percentages).....	46
Table V 11	Percentage of PhD fellows, 1997-2007, holding non-Norwegian citizenship, by field of science.	47
Table V 12	Researchers in the higher education sector and institute sector, 1997-2007, by immigrant status. (Percentages).....	47
Table V 13	Female researchers in the higher education sector and institute sector, 1997-2007, by immigrant status. (Percentage).....	47
Table V 14	Male researchers in higher education sector and in institute sector 1997-2007 by immigrant status. (Percentage).....	47
Table V 15	Female percentage among researchers in higher education sector and in institute sector 1997-2007 by immigrant status. (Percentage).....	47
Table V 16	Researchers in the higher education sector, 1997-2007, by immigrant status. (Percentage).	48
Table V 17	Tenured researchers in the higher education sector, 1997-2007, by immigrant status. (Percentage).....	48
Table V 18	Professors in the higher education sector, 1997-2007, by immigrant status. (Percentage).	48
Table V 19	Researchers in the institute sector, 1997-2007, by immigrant status. (Percentage).	48
Table V 20	Post.doc.s, 1997-2007, by immigrant status. (Percentage).....	48
Table V 21	Percentage of immigrants among post.doc.s, 1997-2007, by field of science.	49
Table V 22	PhD fellows, 1997-2007, by immigrant status. (Percentage).	49
Table V 23	Percentage immigrants among PhD fellows, 1997-2007, by field of science.....	49
Table V 24	Doctoral degree awards 2000-2010, by citizenship at the time of dissertation.	49
Table V 25	Doctoral degree awards 2000-2010 of non-Norwegian citizens, by region and country.	50
Table V 26	Doctoral degree awards 2000-2010 of non-Norwegian citizens, by institution.....	52
Table V 27	Percentage of the doctoral degree awards 2000-2010 of persons with non-Norwegian citizenship (at the time of dissertation), by institution.	52
Table V 28	Doctorate holders with age below 70 in the Norwegian population in 2009, by country of citizenship and gender.	53

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Nordic Institute for Studies in
Innovation, Research and Education

www.nifu.no